

KONSTYTUCJA BIZNESU

i inne zmiany prawne dla firm

kwiecień 2018 r.

MINISTERSTWO
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
I TECHNOLOGII

Spis treści

CZĘŚĆ I

KONSTITUCJA BIZNESU: NAJWAŻNIEJSZE ROZWIĄZANIA

- JAK JE STOSOWAĆ?

I. WSTĘP	7
II. KONSTITUCJA BIZNESU W PIGUŁCE	8
II.1. USTAWA PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW	10
II.2. USTAWA O RZECZNIKU MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW	11
II.3. USTAWA O CENTRALNEJ EWIDENCJI I INFORMACJI O DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PUNKCIE INFORMACJI DLA PRZEDSIĘBIORCY	11
II.4. USTAWA O ZASADACH UCZESTNICTWA PRZEDSIĘBIORCÓW ZAGRANICZNYCH I INNYCH OSÓB ZAGRANICZNYCH W OBRODIE GOSPODARCZYM NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	12
II.5. PRZEPISY WPROWADZAJĄCE USTAWĘ - PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNE USTAWY DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	12
III. PARTNERSKIE RELACJE MIĘDZY ADMINISTRACJĄ A PRZEDSIĘBIORCAMI	13
III.1. ZASADY OGÓLNE W PP.	13
III.2. ODFORMALIZOWANIE KOMUNIKACJI MIĘDZY URZĘDEM A OBYWATELAMI. . .	26
III.3. MOŻLIWOŚĆ DOKONANIA OCENY DZIAŁANIA URZĘDÓW I PRACOWNIKÓW URZĘDÓW	26
IV. UPROSZCZENIA DLA DROBNEJ DZIAŁALNOŚCI I OSÓB ZAKŁADAJĄCYCH FIRMĘ .	28
IV.1. DZIAŁALNOŚĆ NIEREJESTROWA	28
IV.2. PAS STARTOWY: ULGA NA START.	34

V. INNE UŁATWIENIA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW	36
V.1. PEWNE I JASNE PRAWO.	36
V.2. ZAWIESZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	40
V.3. PROKURA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW - OSÓB FIZYCZNYCH.	42
V.4. NIP JAKO PODSTAWOWY NUMER IDENTYFIKACYJNY	43
VI. ZASADY OPRACOWANIA PROJEKTÓW AKTÓW NORMATYWNYCH Z ZAKRESU PRAWA GOSPODARCZEGO	45
VII. UPORZĄDKOWANIE I UPROSZCZENIE PRZEPISÓW DOT. KONCESJI, ZEZWOLEŃ WPISÓW DO REJESTRÓW DZIAŁALNOŚCI REGULOWANEJ	49
VIII. OGRANICZENIA KONTROLI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	51
IX. NOWE MOŻLIWOŚCI CEIDG.	54
X. PUNKT INFORMACJI DLA PRZEDSIĘBIORCY (ON-LINE)	58
XI. PRZEDSIĘBIORCY ZAGRANICZNI I INNE OSOBY ZAGRANICZNE UCZESTNICZĄCE W OBROcie GOSPODARCZYM W POLSCE	60
XII. RZECZNIK MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW	62
XIII. UCHYLENIE USTAWY Z 1982 r. O ZASADACH PROWADZENIA NA TERYTORIUM POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W ZAKRESIE DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI PRZEZ ZAGRANICZNE OSOBY PRAWNE I FIZYCZNE	65
KONSTYTUCJA BIZNESU – CZĘSTO ZADAWANE PYTANIA	67
1. ZAGADNIENIA OGÓLNE.	67
2. DZIAŁALNOŚĆ NIEREJESTROWA I ULGA NA START	72
3. ZGŁOSZENIE, ZAWIESZENIE I WZNOWIENIE DZIAŁALNOŚCI W CEIDG	74

CZĘŚĆ II

INNE ZMIANY DLA FIRM

I. WSTĘP	79
II. ZMIANY, KTÓRE WESZŁY W ŻYCIE	80
II.1. ZAUFANIE I PARTNERSTWO W RELACJACH PRZEDSIĘBIORCÓW Z ADMINISTRACJĄ.	80
II.2. SZYBSZE ZAŁATWIENIE SPRAW W URZĘDACH	81
II.3. PAKIET WIERZYCIELSKI	82
II.4. UPROSZCZENIA DLA BRANŻY BUDOWLANEJ	83
II.5. ELEKTRONIZACJA I SKRÓCENIE OKRESU PRZECHOWYWANIA AKT PRACOWNICZYCH.	83
II.6. RÓŻNE DZIEDZINY – WIELE UPROSZCZEŃ.	84
II.7. ZMIANY W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH	85
III. PROJEKTY W TRAKCIE REALIZACJI	87
III.1. PAKIET UPROSZCZEŃ DLA MŚP.	87
III.2. SUKCESJA FIRM	88
III.3. PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA – NOWE NARZĘDZIE DLA INNOWACYJNEGO BIZNESU.	89
III.4. WERYFIKACJA NIEKARALNOŚCI PRACOWNIKÓW W SEKTORZE FINANSOWYM	90
IV. NAD TYM RÓWNIEŻ PRACUJEMY	91
IV.1. NOWE PRAWO DOTYCZĄCE ZAKUPÓW PUBLICZNYCH.	91
IV.2. ZATORY PŁATNICZE	92

KONSTYTUCJA BIZNESU:

NAJWAŻNIEJSZE ROZWIĄZANIA – JAK JE STOSOWAĆ?

I. WSTĘP

„Konstytucja Biznesu” to najważniejsza reforma polskiego prawa gospodarczego od prawie 30 lat. Została zapowiedziana w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i ma na celu poprawę środowiska prawno-instytucjonalnego, w którym działają polscy przedsiębiorcy.

PODSTAWOWE CELE PAKIETU „KONSTYTUCJA BIZNESU”:

- urzeczywistnienie konstytucyjnej wolności działalności gospodarczej
- wsparcie polskiej przedsiębiorczości, w tym stworzenie lepszych warunków do rozpoczynania działalności gospodarczej
- oparcie relacji między administracją publiczną i przedsiębiorcami na zaufaniu i partnerstwie
- zmniejszenie „szarej strefy”
- stworzenie jasnych i przejrzystych procedur tworzenia prawa gospodarczego i jego przeglądu
- zapewnienie wsparcia instytucjonalnego dla przedsiębiorców poprzez powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców

**Cele
Pakietu KB**

Ta broszura objaśnia najważniejsze rozwiązania pakietu „Konstytucji Biznesu” i opisuje możliwości ich praktycznego zastosowania.

Ustawy z pakietu „Konstytucja Biznesu” wchodzi w życie 30 kwietnia 2018 r.

II. KONSTITUCJA BIZNESU W PIGUŁCE

Zasadnicze elementy Pakietu KB

FILARY „KONSTITUCJI BIZNESU”:

- zasady ogólne Prawa przedsiębiorców
- klauzula pewności prawa
- zasady tworzenia prawa gospodarczego
- powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców

Wraz z wejściem w życie „Konstitucji Biznesu” miejsce nowelizowanej niemal stukrotnie, nieczytelnej, przeregulowanej, a w praktyce nawet ignorowanej ustawy z 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej zajmie Prawo przedsiębiorców.

Prawo przedsiębiorców w sposób systemowy, jasno i zwięźle określa fundamenty ustroju gospodarczego Polski w duchu wolności gospodarczej. Jest dla firm „kartą praw podstawowych”, która obejmuje podstawowe zasady prowadzenia biznesu i przysługujące przedsiębiorcom gwarancje. Po 29 latach od transformacji gospodarki, prawo dotyczące przedsiębiorczości dojrzało do tego, aby zebrać zbiór naczelných reguł wspólnych, szczególnie ważnych dla gospodarki w jednym podstawowym akcie prawa gospodarczego. W centrum tych przepisów jest przedsiębiorca i jego uprawnienia, a także obowiązki państwa i jego administracji wobec przedsiębiorców.

Zasady ogólne Prawa przedsiębiorców

Zasady ogólne Prawa przedsiębiorców wyznaczają ramy prawne prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce, konkretyzując i rozwijając zasady wyrażone w Konstytucji RP.

Dzięki wyrażeniu tych zasad wprost w ustawie, będą one miały bezpośredni, praktyczny wpływ na działania organów władzy publicznej. Przedsiębiorca nie będzie „skazany” na poszukiwanie argumentów dla obrony swoich praw w Konstytucji RP, w orzecznictwie sądów czy tezach doktryny – będzie mógł powołać się na konkretny przepis ze znanej mu ustawy.

Cztery filary KB

Standard działania administracji przestanie być zbiorem abstrakcyjnych postulatów, a stanie się listą konkretných dyrektyw, którymi administracja musi kierować się w codziennej praktyce, w każdej indywidualnej sprawie przedsiębiorcy.

Zasady ogólne są źródłem realnych gwarancji dla przedsiębiorców. Ich naruszenie będzie podstawą uchylenia decyzji organu oraz spowoduje niemożność wykorzystania dowodów zebranych w trakcie kontroli prowadzonej z naruszeniem tych zasad.

Klauzula pewności prawa

Dla przedsiębiorców niezwykle ważna jest przewidywalność działań administracji. Nie ulega wątpliwości, że analogiczne sprawy powinny być załatwiane w taki sam sposób. Stąd też jedną z zasad ogólných Prawa przedsiębiorców jest zasada pewności prawa. Wyraża ona zakaz odstępowania przez organ od utrwalonej praktyki załatwiania spraw bez ważnej przyczyny. Przedsiębiorca ma bowiem prawo układać swoje interesy w zaufaniu do owej utrwalonej praktyki działania, bez ryzyka niekorzystnych skutków prawnych. Jest to tym bardziej istotne, że w zaufaniu do takiej praktyki (np. licząc na uzyskanie określonego zezwolenia) przedsiębiorcy niejednokrotnie ponoszą wysiłek i koszty przygotowania się do określonej działalności lub inwestycji.

Istotnym elementem klauzuli pewności prawa są objaśnienia prawne, czyli pisane prostym, przystępnym językiem praktyczne wyjaśnienia najbardziej skomplikowanych przepisów. To odpowiedź na problem skomplikowanego prawa gospodarczego i niejednolitej praktyki stosowania przepisów.

Zasady tworzenia prawa gospodarczego

Prawo przedsiębiorców jako pierwszy akt prawny na poziomie ustawowym reguluje opracowywanie projektów aktów prawnych związanych z działalnością gospodarczą. Wprowadza katalog dyrektyw, które wyznaczają wysokie standardy procesu legislacyjnego w zakresie prawa gospodarczego. Dotyczą one nie tylko projektów rządowych, ale również poselskich, senackich i prezydenckich.

Prawo tworzone zgodnie z tymi dyrektywami będzie poprzedzone właściwymi analizami i ukierunkowane na redukcję obciążeń, zwłaszcza tych dotyczących przedsiębiorców z sektora MŚP.

Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców

Rzecznik będzie stał na straży praw przedsiębiorców, zwłaszcza tych z sektora MŚP. Będzie gwarantem właściwego wdrożenia rozwiązań przewidzianych w ustawach tworzących „Konstytucję Biznesu”.

W skład pakietu „Konstytucji Biznesu” wchodzi pięć ustaw:

- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców,
- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców,
- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy,
- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej.

II.1. USTAWA PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW

Prawo przedsiębiorców

- prosta, przejrzysta ustawa, stanowiąca fundament „Konstytucji Biznesu”
- podstawowy akt prawa gospodarczego, w którego centrum jest przedsiębiorca i jego uprawnienia
- zastępuje nowelizowaną już ok. 90 razy, nieczytelną i przeregulowaną ustawę z 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej
- w sposób systemowy, jasno i zwięźle określa fundamenty ustroju gospodarczego Polski w duchu wolności działalności gospodarczej
- znajdują się w niej najważniejsze przepisy dotyczące podstawowych praw przedsiębiorców, a także sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości rozwiązań, takich jak ulga na start, działalność nierejestrowa czy objaśnienia prawne

- w sposób przekrojowy wpłynie na to, w jaki sposób stosuje się w Polsce prawo gospodarcze, będzie oddziaływać na wszystkie rodzaje postępowań dotyczących przedsiębiorców, w tym na kontrole i postępowania podatkowe
- określa m.in. ograniczenia kontroli prowadzonych wobec przedsiębiorców oraz zasady reglamentacji działalności gospodarczej w formie koncesji, zezwoleń albo wpisów do rejestrów działalności regulowanej
- reguluje podstawowe zasady opracowywania projektów aktów prawnych dotyczących prawa gospodarczego

II.2. USTAWA O RZECZNIKU MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW

Rzecznik MŚP

- powołuje do życia instytucję Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, który będzie stał na straży praw i wolności przedsiębiorców, zwłaszcza tych z sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz dbał o zapewnienie korzystnych warunków dla rozwoju polskiej przedsiębiorczości
- określa sposób powołania Rzecznika, wymogi jakie musi spełniać, a także zakres jego kompetencji oraz najważniejsze kwestie związane z organizacją jego działalności

II.3. USTAWA O CENTRALNEJ EWIDENCJI I INFORMACJI O DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PUNKCIE INFORMACJI DLA PRZEDSIĘBIORCY

CEIDG i PIP

- określa zasady funkcjonowania Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), do której wpisywani są przedsiębiorcy prowadzący działalność jednoosobowo oraz wspólnicy spółek cywilnych
- wprowadza szereg udogodnień dla przedsiębiorców, takich jak uelastyczenie zasad zawieszenia działalności gospodarczej czy możliwość rejestracji lub wyrejestrowania pracownika w zakresie ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego

- wskazuje, w jaki sposób będzie działał prowadzony on-line Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy, za pomocą którego przedsiębiorcy będą mogli uzyskać odpowiedzi na pytania związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, a także załatwić niektóre sprawy związane z tą działalnością

Przedsiębiorcy zagraniczni

II.4. USTAWA O ZASADACH UCZESTNICTWA PRZEDSIĘBIORCÓW ZAGRANICZNYCH I INNYCH OSÓB ZAGRANICZNYCH W OBROcie GOSPODARCZYM NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

- porządkuje przepisy dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce przez podmioty zagraniczne, które dotąd rozrzucone były w różnych ustawach
- jeden, przejrzysty akt prawny, z którego będą korzystać podmioty zagraniczne, zwłaszcza inwestorzy

Przepisy wprowadzające

II.5. PRZEPISY WPROWADZAJĄCE USTAWĘ – PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNE USTAWY DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- to zmiany w ok. 190 ustawach
- ich celem jest przede wszystkim zapewnienie właściwego wdrożenia do polskiego systemu prawnego rozwiązań przewidzianych w pozostałych ustawach z pakietu „Konstytucji Biznesu”
- wprowadzają nowe uproszczenia dla przedsiębiorców, w tym możliwość ustanawiania prokury przez osobę fizyczną, a także możliwość załatwiania spraw przy użyciu nowoczesnych środków komunikacji i dokonania oceny jakości obsługi świadczonej przez urząd

III. PARTNERSKIE RELACJE MIĘDZY ADMINISTRACJĄ A PRZEDSIĘBIORCAMI

Ramy dla partnerskich relacji

Działania administracji są bardziej efektywne, jeśli **relacje między organami a przedsiębiorcami opierają się na pewności oraz zaufaniu.**

Prawo przedsiębiorców daje solidną podstawę prawną do budowania zaufania między urzędami i przedsiębiorcami. Wzajemne zaufanie to podstawa do tego, by relacje między administracją a biznesem opierały się na partnerstwie.

Cele te realizuje przede wszystkim wprowadzenie katalogu zasad ogólnych, które będą miały zastosowanie we wszelkich postępowaniach dotyczących przedsiębiorców. Dodatkowo, „Konstytucja Biznesu” wprowadza rozwiązania sprzyjające odformalizowaniu komunikacji między urzędami a stronami postępowania, a także umożliwienia dokonanie oceny jakości obsługi przez urząd. Rozwiązania te powinny przyczynić się do pogłębienia zaufania między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej.

III.1. ZASADY OGÓLNE W PP

W zasadach ogólnych Prawa przedsiębiorców wyrażone zostały wartości, na których muszą opierać się relacje między biznesem i administracją. Są one dla prawa gospodarczego spoiwem, które z rozrzuconych w wielu ustawach przepisów tworzy system, świadczący o dojrzałości tej dziedziny prawa. Prawo gospodarcze nie miało do tej pory takiego systemu wartości.

Z punktu widzenia systemu norm prawnych, zasady prawa odgrywają szczególną rolę funkcjonalną oraz hierarchiczną i posiadają najwyższą moc prawną. Zasady ogólne Prawa przedsiębiorców stanowią konkretyzację i rozwinięcie zasad wyrażonych w Konstytucji RP. Będą one oddziaływać horyzontalnie na interpretację i stosowanie prawa we wszelkich postępowaniach, w których biorą udział przedsiębiorcy. Dzięki temu nastąpi praktyczne urzeczywistnienie wartości, na których opiera się „Konstytucja Biznesu”, a Prawo przedsiębiorców uzyska szczególną pozycję w systemie prawa.

Przedsiębiorca nie powinien być zmuszany do analizowania wyroków sądów czy publikacji ekspertów z dziedziny prawa gospodarczego, po to, by móc skutecznie bronić swoich praw. Dlatego zasady zostały skonkretyzo-

Czym są zasady ogólne w PP?

**Wolność
działalności
gospodarczej
i równość
przedsiębiorców**

wane i wyrażone wprost w Prawie przedsiębiorców. Uzyskują one przez to zdecydowanie większe znaczenie w praktyce stosowania prawa. Nie będzie istniała konieczność powoływania się przez przedsiębiorcę na abstrakcyjne i generalne normy konstytucyjne. Prawo przedsiębiorców wprowadza kompleksowy katalog dyrektyw, które są listą uprawnień przysługujących przedsiębiorcom, a dla organów władzy publicznej stanowią katalog obowiązków, które muszą być realizowane w każdej sprawie.

Kluczowe jest to, że naruszenie zasad ogólnych Prawa przedsiębiorców będzie miało praktyczne konsekwencje dla postępowań z udziałem przedsiębiorców. W szczególności będzie stanowiło podstawę do uchylenia rozstrzygnięcia organu. Zasady ogólne stanowią tym samym realną gwarancję praw przedsiębiorców.

Zasada wolności działalności gospodarczej i równości przedsiębiorców (art. 2) oraz zasada „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone” (art. 8)

Prawo przedsiębiorców potwierdza, że podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej jest wolne dla każdego na równych prawach. Każdy może zatem swobodnie zdecydować, czy chce rozpocząć i wykonywać działalność gospodarczą. Ograniczenia tej swobody mogą wynikać jedynie z wyraźnych, jednoznacznych przepisów prawa.

Zasada równości przedsiębiorców wobec prawa, oznacza, że w sferze podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej przedsiębiorcy powinni być traktowani równo, a więc według jednakowej miary, bez żadnych różnicowań, zarówno faworyzujących, jak też dyskryminujących. Ta równość przedsiębiorców dotyczy m.in. ich dostępu do reglamentowanej działalności gospodarczej oraz do środków państwowych wspierających przedsiębiorców.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Masz wolność wykonywania działalności gospodarczej. Administracja nie może ograniczać Twojej swobody bez jednoznacznej podstawy prawnej.
- Organ musi traktować Cię tak samo, jak inne podmioty, które są w analogicznej sytuacji.

Co to znaczy dla organu?

- Zakazane jest nakładanie na przedsiębiorców ograniczeń nieprzewidzianych wyraźnie w przepisach. Każde działanie organu, które dotyka wolności działalności gospodarczej musi mieć jednoznaczną podstawę prawną.
- Zakaz dyskryminacji przedsiębiorców – wszyscy przedsiębiorcy, którzy są w takiej samej sytuacji muszą być traktowani tak samo.

Z wolnością wykonywania działalności gospodarczej ściśle łączy się zasada „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”. Art. 8 Prawa przedsiębiorców wskazuje, że przedsiębiorca może podejmować wszelkie działania, z wyjątkiem tych, których zakazują przepisy prawa. Przedsiębiorca może być zobowiązany do określonego zachowania tylko na podstawie przepisów prawa.

Zasada „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone” jest podstawową cechą każdego wolnościowego i demokratycznego porządku prawnego. Wyjątek od powyższej zasady może wynikać wyłącznie z przepisów prawa.

Co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Masz swobodę działania w zakresie, który nie jest zabroniony prawem.
- Nie masz obowiązku działania, jeżeli nie wynika to z konkretnego przepisu prawa.

Co to znaczy dla organu?

- Zakaz ograniczania swobody działania przedsiębiorcy, jeśli nie ma do tego podstawy prawnej.
- Brak możliwości przymuszania przedsiębiorcy do konkretnego zachowania, jeśli nie ma do tego podstawy prawnej.

Uczciwa konkurencja

Zasada uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszných interesów innych przedsiębiorców i konsumentów, a także poszanowania i ochrony praw i wolności człowieka (art. 9)

Zasada ta stanowi wytyczną dotyczącą tego, jak przedsiębiorcy powinni zachowywać się w obrocie gospodarczym, w ramach toczącej się pomiędzy nimi rywalizacji o konsumentów i kontrahentów. Tworzony jest tym samym model pozytywnego zachowania przedsiębiorcy, którego realizację ma wspomagać państwo. Zasada ta kreuje też dla organów administracji publicznej swoisty wzorzec, według którego mogą one ocenić dane zachowanie przedsiębiorcy, co ma istotne znaczenie w przypadku np. ochrony konkurencji.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Gra rynkowa musi opierać się na uczciwości kupieckiej. Masz obowiązek poszanowania zasad uczciwej konkurencji i dobrych obyczajów oraz słuszných interesów innych przedsiębiorców i konsumentów, a także praw i wolności człowieka.

Co to znaczy dla organu?

- Przy ocenie działania przedsiębiorcy organ powinien brać pod uwagę warunki rynkowe i zasady uczciwego obrotu.

Domniemanie uczciwości

Zasada domniemanie uczciwości przedsiębiorcy (art. 10 ust. 1)

Zasada ta nakazuje organom władzy publicznej przyjmowanie w każdej sprawie założenia, że przedsiębiorca działa zgodnie z prawem, uczciwie oraz z poszanowaniem dobrych obyczajów. Na przyjęcie innych wniosków pozwala dopiero wykazanie przez organ odmiennych faktów. Tym samym, organ władzy publicznej nie może z góry zakładać, że przedsiębiorca działa niezgodnie z obowiązującym prawem bądź zasadami.

Domniemanie uczciwości ułatwia budowanie relacji między administracją a przedsiębiorcami opartych na zaufaniu i partnerstwie oraz wspiera rozwój przedsiębiorczości.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Punktem wyjścia dla organu musi być domniemanie, że działasz uczciwie.
- Powołując się na to domniemanie możesz bronić się przed arbitralnymi działaniami organu.

Co to znaczy dla organu?

- Zakazane jest zakładanie z góry, że przedsiębiorca działa nieuczciwie.
- Organ musi wykazać fakt naruszenia przepisów w postępowaniu wszczętym wobec przedsiębiorcy, aby obciążyć go sankcjami lub innymi negatywnymi konsekwencjami.

Zasada rozstrzygnięcia wątpliwości faktycznych na korzyść przedsiębiorcy (art. 10 ust. 2)

Zasadę domniemanie uczciwości przedsiębiorców uzupełnia nakaz rozstrzygnięcia na korzyść przedsiębiorcy niedających się usunąć wątpliwości co do faktów.

Nakaz ten ma zastosowanie w postępowaniach przed organami władzy publicznej, których przedmiotem jest nałożenie na przedsiębiorcę obowiązku (np. kary administracyjnej) bądź ograniczenie lub odebranie uprawnienia (np. koncesji lub zezwolenia). Zasada ta nakazuje organowi władzy publicznej przyjąć, że wątpliwości faktyczne, których nie dało się usunąć w toku postępowania mimo podjęcia wszelkich niezbędnych czynności, rozstrzyga się na korzyść przedsiębiorcy.

Nie dotyczy to przypadków, gdy:

- w sprawie uczestniczą strony o spornych interesach,
- wynik sprawy dotyczy bezpośrednio interesów osób trzecich,
- stosowanie tej zasady zagrażałoby ważnemu interesowi publicznemu.

Rozstrzygnięcie wątpliwości faktycznych na korzyść przedsiębiorcy

Zasada ta została sformułowana w ustawie na wzór znanej z prawa karnego zasady in dubio pro reo. Stanowi to wyraz dbałości o właściwe rozłożenie ciężaru dowodu oraz skutków obiektywnego braku możliwości pełnego wyjaśnienia stanu faktycznego.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- W przypadku, gdy nie da się usunąć wątpliwości faktycznych, organ rozstrzygnie je na Twoją korzyść. Jeśli organ nie zbierze wystarczających dowodów, nie będzie mógł przyjąć faktu, który powodowałby dla Ciebie negatywne konsekwencje.
- Pamiętaj, że jeśli nie przedstawiś dowodów, nie spowoduje to automatycznie, że organ będzie musiał na Twoją korzyść rozstrzygnąć wątpliwości co do faktów. Na ogólnych zasadach, w każdej sprawie musi być przeprowadzone wszechstronne postępowanie wyjaśniające, a organ może korzystać ze wszystkich dostępnych, zgodnych z prawem środków oraz dokonuje swobodnej oceny dowodów. Obowiązek rozstrzygnięcia wątpliwości na korzyść przedsiębiorcy powstaje w sytuacji, gdy wątpliwości nie dadzą się w ten sposób usunąć.

Co to znaczy dla organu?

- Nakaz rozstrzygnięcia wątpliwości faktycznych na korzyść przedsiębiorcy nie zwalnia z konieczności przeprowadzenia kompleksowego postępowania wyjaśniającego. Gdy zebrane dowody i ich ocena nie pozwolą usunąć wątpliwości (tzn. że nadal równie prawdopodobne są co najmniej dwie nie dające się ze sobą pogodzić okoliczności) powstaje obowiązek przyjęcia faktu korzystnego dla przedsiębiorcy.
- W przypadku odstąpienia od zasady ze względu na jeden z wyjątków (np. ważny interes publiczny lub sporne interesy stron) wymagane jest szczegółowe wyjaśnienie takiego rozstrzygnięcia w uzasadnieniu.

Rozstrzygnięcie wątpliwości faktycznych na korzyść przedsiębiorcy – obowiązki organu

Zasada przyjaznej interpretacji przepisów – in dubio pro libertate (art. 11)

Interpretacja przepisów może powodować trudności zarówno po stronie przedsiębiorców, jak i po stronie organów administracji oraz innych podmiotów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej i sądów. Decyzje organów władzy publicznej, w których wątpliwości interpretacyjne rozstrzygnięto na niekorzyść strony, podważają zaufanie do państwa i stanowionego przez nie prawa. Przedsiębiorcy nie powinni ponosić negatywnych konsekwencji niejednoznacznych przepisów prawa. Prawo przedsiębiorców wprowadza w związku z tym zasadę przyjaznej interpretacji przepisów.

Zasada ta również ma zastosowanie w postępowaniach prowadzonych przed organami władzy publicznej, których przedmiotem jest nałożenie na przedsiębiorcę obowiązku (np. kary pieniężnej) bądź ograniczenie lub odebranie mu uprawnienia (np. koncesji lub zezwolenia). Nakazuje organom, aby w przypadku niedających się usunąć w danej sprawie wątpliwości co do treści normy prawnej, zwłaszcza w razie możliwych wielu różnych interpretacji danej normy, rozstrzygały te wątpliwości na korzyść przedsiębiorcy.

Nie dotyczy to przypadków, gdy:

- w sprawie uczestniczą strony o spornych interesach,
- wynik sprawy dotyczy bezpośrednio interesów osób trzecich,
- stosowanie tej zasady zagrażałoby ważnemu interesowi publicznemu.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- W przypadku, gdy nie da się usunąć wątpliwości interpretacyjnych, powinny one zostać rozstrzygnięte na Twoją korzyść.
- Naruszenie tej zasady może stanowić podstawę odwołania lub skargi do WSA.
- Zasada rozstrzygnięcia wątpliwości prawnych na korzyść przedsiębiorcy nie oznacza, że w każdej sprawie zostanie uwzględniona Twoja argumentacja prawna. By tak się stało, musi obiektywnie zachodzić jaskrawa niejasność przepisów. Musi być więc możliwych kilka równie zasadnych interpretacji. Twoja interpretacja przepisów – aby organ mógł ją przyjąć – musi być przede wszystkim logicznie i systemowo prawidłowa oraz spójna.

Przyjazna interpretacja przepisów

Rozstrzygnięcie wątpliwości prawnych na korzyść przedsiębiorcy – obowiązki organu

Co to znaczy dla organu?

- Jeżeli przedsiębiorca przedstawia korzystną dla siebie interpretację przepisów lub gdy z orzecznictwa sądów bądź z piśmiennictwa wynika, że na tle przepisu są poważne wątpliwości interpretacyjne – organ zawsze musi rozważyć wykładnię korzystną dla przedsiębiorcy i ocenić jej prawidłowość.
- Jeżeli jest możliwa więcej niż jedna logiczna, spójna systemowo i zgodna z podstawowymi zasadami wykładni interpretacja przepisu, a sprawa dotyczy obowiązku albo odebrania czy ograniczenia uprawnienia – należy przyjąć wykładnię korzystną dla przedsiębiorcy.
- W przypadku zastosowania wykładni przepisu niekorzystnej dla przedsiębiorcy ze względu na jeden z wyjątków (np. ważny interes publiczny lub sporne interesy podmiotów) konieczne jest szczegółowe wyjaśnienie takiego rozstrzygnięcia w uzasadnieniu.

Zasady pogłębiania zaufania, proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania (art. 12)

Pogłębianie zaufania, proporcjonalność, bezstronność i równe traktowanie

Pogłębianie zaufania przedsiębiorców do organów władzy publicznej to obowiązek takiego prowadzenia postępowań przez te organy, aby przedsiębiorca nie czuł się potraktowany niesłusznie, w szczególności, by nie został narażony na nieoczekiwane skutki prawne, zwłaszcza takie, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania określonych zachowań w obrocie gospodarczym. Przedsiębiorca ma prawo układać swoje sprawy w zaufaniu do organów państwa i zakładać, że działania organów administracji będą uwzględniały jego słuszne interesy.

Zasada proporcjonalności oznacza, że organowi wolno jest podejmować jedynie takie działania, które są konieczne do osiągnięcia zamierzonego celu. Realizując swoje czynności, organ powinien zatem dobrać te środki, które są dla przedsiębiorcy jak najmniej uciążliwe.

Zasady bezstronności i równego traktowania nakazują organom władzy publicznej traktować wszystkie podmioty prawa tak samo w zakresie, w jakim charakteryzują się one daną cechą istotną w równym stopniu. W życiu gospodarczym nikt nie może być dyskryminowany z jakiegokolwiek przyczyny. Zgodnie z zasadami bezstronności i równego traktowania, organy władzy publicznej muszą m.in. oceniać niedyskryminacyjnie fakt spełniania przez poszczególnych przedsiębiorców ustawowych warunków wymaganych do uzyskania uprawnień do działalności reglamentowanej, a także według takiej samej miary decydować o stosowaniu sankcji oraz o ich treści. Nie-

dopuszczalne jest kierowanie się przez pracowników organów administracji jakimikolwiek kryteriami pozaprawnymi, zwłaszcza motywami osobistymi.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Organ nie użyje w stosunku do Ciebie nieproporcjonalnych środków. Jeżeli czynności organu są dla Ciebie uciążliwe, np. organ żąda od Ciebie dokumentów, do których ma dostęp albo które są w jego posiadaniu – możesz odmówić. Organ nie powinien ponawiać takiego żądania ani wyciągać z nieprzedstawienia takich dokumentów żadnych negatywnych dla Ciebie konsekwencji.
- Prawo przedsiębiorców gwarantuje Ci, że nie będziesz z jakiegokolwiek powodu dyskryminowany w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Co to znaczy dla organu?

- W każdym działaniu organ powinien starać się pogłębiać zaufanie przedsiębiorców do władzy publicznej.
- Organ nie może używać w sprawach przedsiębiorców środków nadmiernie uciążliwych. Nie powinien przykładowo żądać od przedsiębiorcy przedłożenia dowodów, które nie są konieczne do załatwienia sprawy lub takich, które organ może uzyskać z urzędu (np. są dostępne w rejestrach publicznych) albo dokumentów w szczególnej formie, jeśli nie jest ona wprost wymagana w przepisach, czy wzywać do osobistego stawiennictwa, gdy inna forma kontaktu jest wystarczająca.

Zasada odpowiedzialności urzędników za naruszenie prawa (art. 13)

Zasada ponoszenia przez funkcjonariuszy publicznych odpowiedzialności za naruszenie prawa spowodowane ich zawinionym działaniem lub zaniechaniem jest czynnikiem dyscyplinującym funkcjonariuszy publicznych. Sprzyja dokładaniu przez nich takiej staranności przy wykonywaniu swoich obowiązków służbowych, aby nie musieli następnie ponosić majątkowej, osobistej odpowiedzialności wobec przedsiębiorców.

Odpowiedzialność wskazana w art. 13 ustawy dotyczy osobistej odpowiedzialności samych funkcjonariuszy publicznych za naruszenie prawa i nie

Odpowiedzialność urzędników

wyklucza równoczesnej majątkowej odpowiedzialności Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego wobec przedsiębiorcy za wyrządzoną mu szkodę.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Możesz dochodzić odszkodowania w razie naruszenia prawa przez urzędnika.

Co to znaczy dla organu?

- Pracownicy administracji odpowiadają majątkowo za naruszenie prawa wobec przedsiębiorców.

Zasada pewności prawa (art. 14)

Pewność prawa

Jednym z podstawowych kryteriów oceny jakości działania administracji i jej relacji z obywatelami jest **pewność prawa i przewidywalność rozstrzygnięć organów państwa**. Każdy przedsiębiorca ma bowiem prawo układać swoje interesy w zaufaniu do utrwalonej praktyki działania organu, bez ryzyka niekorzystnych skutków prawnych. Tym bardziej, że w zaufaniu do takiej utrwalonej praktyki (np. licząc na uzyskanie określonego zezwolenia) przedsiębiorcy niejednokrotnie ponoszą wysiłek i koszty przygotowania się do określonej działalności czy inwestycji. Organy administracji nie powinny zatem postępować niezgodnie ze swoją utrwaloną praktyką, co wyraża zasada pewności prawa.

Art. 14 Prawa przedsiębiorców przesądza, że organ władzy publicznej bez uzasadnionej przyczyny nie może odstąpić od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym. Daje to przedsiębiorcom możliwość przewidywania działań organów państwa.

Organy władzy publicznej nie mogą w sposób dowolny kształtować treści obowiązujących norm oraz praktyki ich stosowania. Wszelkie odstępstwa organu władzy publicznej od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym muszą mieć swoją uzasadnioną przyczynę, dokładnie wyjaśnioną przedsiębiorcy.

Zasada ta znajduje swoje szczególne dodatkowe rozwinięcie w instytucjach interpretacji indywidualnych, objaśnień prawnych oraz utrwalonej praktyki interpretacyjnej (zob. sekcja V.1).

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- W toku postępowania, w odwołaniu lub skardze do WSA możesz podnieść, że organ powinien być w Twojej sprawie zastosować utrwaloną praktykę (która wynikała np. z innych decyzji, których byłeś adresatem, czy z wydawanych przez organ interpretacji lub objaśnień prawnych).
- Żeby można było mówić o utrwalonej praktyce organu, wszystkie ważne dla rozstrzygnięcia Twojej sprawy fakty muszą być analogiczne do tych, jakie występowały w znacznej liczbie innych spraw, rozstrzygniętych przez organ jednolicie.
- Pamiętaj, że zasada pewności prawa nie zawsze będzie decydowała o rozstrzygnięciu sprawy. Jeżeli okaże się, że praktyka była wadliwa – organ może, a wręcz powinien od niej odstąpić.

Co to znaczy dla organu?

- Organ powinien w pierwszej kolejności ocenić, czy podstawowe, istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności w danej sprawie są takie same jak w innych sprawach, dla których przyjęto już utrwaloną praktykę.
- Organ może odstąpić od swojej utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw wówczas, gdy uzasadniają to ważne przyczyny. Konieczność zmiany praktyki organu może wynikać w szczególności z:
  - oczywistej niezgodności tej praktyki z prawem (co przykładowo może znaleźć potwierdzenie w orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości UE),
  - faktu, że praktyka była wynikiem przestępstwa,
  - braku obiektywnej możliwości spełnienia oczekiwań strony (np. z uwagi na brak odpowiednich środków finansowych),
  - z ważnego interesu publicznego.
- W każdym przypadku organ musi dokładnie i wszechstronnie uzasadnić decyzję o odstąpieniu od dotychczasowej, utrwalonej praktyki.

Udzielanie informacji

Zasada udzielania informacji (art. 15)

Celem zasady udzielania informacji jest poprawa relacji między przedsiębiorcami oraz organami władzy publicznej. Realizując ją, organy powinny przede wszystkim wskazywać i wnikliwie wyjaśniać przedsiębiorcom wszystkie istotne w ich sprawach regulacje i stawiane im wymogi oraz okoliczności faktyczne.

Zasada ta nie oznacza obowiązku udzielania pomocy prawnej. Udzielenie informacji ma charakter działania wspierającego przedsiębiorców. Co do zasady udzielenie informacji nie uzasadnia żądania rozstrzygnięcia konkretnej sprawy administracyjnej w określony sposób. Błędne informacje nie mogą jednak rodzić dla przedsiębiorcy negatywnych skutków.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Masz prawo do uzyskania we właściwym urzędzie pełnej informacji o wszystkich kwestiach związanych z działalnością gospodarczą.

Co to znaczy dla organu?

- Organy administracji mają obowiązek udzielenia przedsiębiorcom pełnych i prawidłowych informacji tak, by nie ponieśli oni negatywnych skutków w związku z niezajomością prawa.

Zasada szybkości działania organu (art. 27)

Zasada ta, odwołująca się do ogólnych przepisów prawa administracyjnego, ma na celu zmotywowanie organów do używania jak najprostszyc środków oraz jak najszybszego załatwiania spraw przedsiębiorców. Przejawami tej zasady są m.in. możliwość dokonywania przez organ czynności w formie innej niż pisemna.

Szybkość działania

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Twoja sprawa nie będzie rozpatrywana w opieszały sposób.

Co to znaczy dla organu?

- Każdy organ administracji ma obowiązek niezwłocznego wykonywania wszystkich czynności potrzebnych do załatwienia sprawy przedsiębiorcy.

Zasada współdziałania organów (art. 28)

Zasada ta zakłada, że organy zajmujące się obsługą przedsiębiorcy nie będą jedynie „biernymi odbiorcami” przekazywanych przez niego dowodów i wniosków, ale będą aktywnie współpracowały ze sobą w celu pełnego wyjaśnienia sytuacji będącej przedmiotem postępowania. Zasada ta znajduje rozwinięcie np. w art. 31 Prawa przedsiębiorców, który stanowi, że organ nie może żądać danych, które są w jego posiadaniu lub do których ma dostęp.

Współdziałanie organów

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Postępowanie w Twojej sprawie zostanie sprawnie przeprowadzone, nawet jeśli uczestniczy w nim kilka organów.

Co to znaczy dla organu?

- Organy mają obowiązek współpracy z innymi urzędami w postępowaniach dotyczących przedsiębiorców.

**Komunikacja
urząd-obywatel
za pomocą
nowoczesnych
narzędzi**

III.2. ODFORMALIZOWANIE KOMUNIKACJI MIĘDZY URZĘDEM A OBYWATELAMI

W obecnym systemie prawno-instytucjonalnym postępowania administracyjne często charakteryzują się dużym formalizmem. Przejawia się on m.in. w czasochłonnym przekazywaniu pism drogą pocztową. Celem ustawodawcy powinno być jak największe przyspieszenie tego procesu oraz ułatwienie korzystania z szybszych rozwiązań alternatywnych.

Jeżeli inny przepis prawa nie stoi temu na przeszkodzie, od 30 kwietnia 2018 r. sprawy urzędowe lub czynności, po uzgodnieniu ze stroną, będą mogły być załatwiane przy pomocy nowoczesnych środków komunikacji, np. przez sms lub e-mail.

Co to znaczy dla organu?

- Po uzgodnieniu ze stroną postępowania administracyjnego organ będzie mógł szybciej i sprawniej dokonać czynności, tj. za pomocą nowoczesnych środków komunikacji elektronicznej.

Co to znaczy dla strony postępowania, w tym przedsiębiorcy?

- Twoja sprawa będzie mogła być znacznie sprawniej załatwiona, bez nadmiernych formalności – o ile uzgodnisz to wcześniej z urzędem.

III.3. MOŻLIWOŚĆ DOKONANIA OCENY DZIAŁANIA URZĘDÓW I PRACOWNIKÓW URZĘDÓW

Na podstawie zmian wprowadzonych „Konstytucją Biznesu” w Kodeksie postępowania administracyjnego, organy powinny umożliwiać stronom ocenę jakości obsługi, zarówno na poziomie całego urzędu, jak i konkretnego pracownika.

Taki system będzie pozwalał organowi administracji publicznej na kontrolę oraz analizę swojej efektywności i jakości obsługi w wybranym okresie. Pozwoli także wychwycić konkretnych pracowników, których efektywność powinna ulec poprawie. Dzięki temu organ będzie mógł usprawnić swoje działania.

Co to znaczy dla strony postępowania, w tym przedsiębiorcy?

- Masz możliwość oceny jakości obsługi świadczonej przez urząd oraz jego pracowników.

Co to znaczy dla organu?

- Urzędy powinny zapewnić stronom postępowania możliwość dokonania oceny jakości działania.
- Jest to narzędzie pomagające usprawnić działanie organu.

**Ocena działania
urzędów i ich
pracowników**

IV. UPROSZCZENIA DLA DROBNEJ DZIAŁALNOŚCI I OSÓB ZAKŁADAJĄCYCH FIRMĘ

Po co wprowadzane są uproszczenia?

Stawianie pierwszych kroków w biznesie jest często niełatwym wyzwaniem. Początkujący przedsiębiorca musi zaplanować swój biznes, odpowiednio zorganizować działalność, nabyć odpowiedni sprzęt, podjąć działania promocyjne i reklamowe itp. Spoczywa na nim jednocześnie szereg obowiązków administracyjnych, a także obciążeń finansowych związanych m.in. z daninami publicznymi. Wszystko to powoduje, że wiele osób rozważających utworzenie własnej firmy, z obawy przed wysokimi kosztami, które trzeba ponieść już na samym początku działalności oraz licznymi formalnościami, rezygnuje z tego kroku.

Prawo przedsiębiorców wprowadza dwie instytucje, które mają na celu poprawę tej sytuacji: tzw. działalność „nierejestrową” oraz „ulgę na start”. Rozwiązania te zmniejszają obciążenia osób, które prowadzą drobną działalność lub dopiero rozpoczynają działalność gospodarczą i sprawdzają, czy chcą ją wykonywać na większą skalę. Dzięki temu, osoba, która chce postawić pierwsze kroki w biznesie będzie mogła zająć się rozwijaniem swojego pomysłu i poszukiwaniem klientów, zamiast skupiać się na formalnościach związanych z założeniem firmy. Pierwsze dochody będzie mogła przeznaczyć na rozwój firmy, zamiast martwić się o to, czy wystarczą one na opłacenie wszystkich danin związanych z działalnością gospodarczą.

Cele wprowadzanych uproszczeń

CEL: Aktywizacja polskiej gospodarki oraz zachęcanie do podejmowania działalności gospodarczej

Najważniejsze rozwiązania:

- **działalność nierejestrowa**
- **ulga na start**

IV.1. DZIAŁALNOŚĆ NIEREJESTROWA

Wiele osób prowadzi działalność na niewielką skalę, dorywczo, np. udzielają sporadycznie korepetycji albo zajmują się drobnym handlem. Trudno jest

wskazać wyraźną granicę, po przekroczeniu której dana działalność powinna zostać uznana za działalność gospodarczą w sensie prawnym, co wiąże się z koniecznością spełnienia obowiązków przewidzianych dla przedsiębiorców, od rejestracji w CEIDG aż po ponoszenie z tego tytułu obciążeń publicznoprawnych. Brak pewności co do istnienia tych obowiązków po stronie osób zajmujących się działalnością bagatelną jest zjawiskiem negatywnym, niesprzyjającym realizacji zasady wolności działalności gospodarczej. Prawo przedsiębiorców wprowadza w związku z tym instytucję działalności nierejestrowej.

Działalność nierejestrowa – na czym polega?

Drobna działalność zarobkowa, spełniająca ogólne cechy działalności gospodarczej (tzn. taka, która jest wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły oraz posiada charakter zorganizowany), będzie mogła być **prowadzona w sposób wolny, bez konieczności wpisu w CEIDG** i wiążących się z tym konsekwencji. Osoba wykonująca taką działalność nie będzie otrzymywała numeru REGON.

Nie będzie również podlegała ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu **z tytułu działalności pozarolniczej**. Na ogólnych zasadach, tytuł do ubezpieczeń może wynikać z innych okoliczności – „Konstytucja Biznesu” nie zmienia np. zasad podlegania ubezpieczeniom w związku z zawartymi umowami cywilnoprawnymi.

Kogo dotyczy?

Działalność nierejestrowa to rozwiązanie dla osób, które:

- w ramach tej działalności w żadnym miesiącu nie osiągają kwoty przychodu należnego w wysokości przekraczającej 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę (obecnie w 2018 r. – 1050 zł) oraz
- w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywały działalności gospodarczej.

Działalność nierejestrową mogą wykonywać także osoby, które w okresie pomiędzy 30 kwietnia 2017 r. a 29 kwietnia 2018 r. nie były wpisane do CEIDG lub których wpis w CEIDG został wykreślony przed 30 kwietnia 2017 r., nawet jeżeli w okresie pomiędzy 30 kwietnia 2013 r. a 29 kwietnia 2018 r. wykonywały działalność gospodarczą.

Ważne!

Wspomniany próg kwotowy dotyczy przychodu należnego, a nie dochodu.

Przez **przychód należny** należy rozumieć kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont.

Przykład: Jan Kowalski, prowadzący działalność nierejestrową, wykonał 20 grudnia 2018 r. drobną usługę na rzecz Wojciecha Nowaka za kwotę 100 zł. Strony umówiły się, że płatność zostanie przekazana dopiero 20 lutego 2019 r. Wspomniana kwota 100 zł będzie przychodem należnym przypadającym za grudzień 2018 r., nie zaś za luty 2019 r.

Samo przekroczenie przychodu należnego w wysokości połowy minimalnego wynagrodzenia nie powoduje, że dane zachowanie kwalifikowane jest automatycznie jako działalność gospodarcza. Żeby była za taką uznana, muszą zostać spełnione przesłanki ustawowe (tzn. działalność zarobkowa jest wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły oraz posiada charakter zorganizowany).

Przykład: Janusz Wróbel pracuje na podstawie umowy o pracę. Jednocześnie podpisuje ze znajomym odrębną umowę na wykonanie pojedynczej usługi za kwotę 1200 zł (wcześniej nie podpisywał żadnych umów tego typu). Jego działalność w tym zakresie nadal nie spełnia przesłanek zorganizowania oraz ciągłości. Tym samym, nie musi on składać wniosku o wpis do CEIDG.

Działalności nierejestrowej nie można wykonywać w przypadku, gdy podjęcie danej działalności wymaga uzyskania koncesji, zezwolenia albo wpisu do rejestru działalności regulowanej na podstawie przepisów ustaw szczególnych (co do rodzajów działalności reglamentowanej, zob. pkt VII). Nie może być ona także prowadzona w ramach spółki cywilnej.

Jakim obowiązkom podlega osoba prowadząca działalność nierejestrową?

Osoba taka ma obowiązek prowadzenia uproszczonej ewidencji sprzedaży zawierającej sumaryczną kwotę uzyskanego przychodu należnego z danego dnia. Dzięki temu można będzie sprawdzić czy przekroczony został próg 50% wysokości minimalnego wynagrodzenia.

Osoba prowadząca działalność nierejestrową nie będzie miała obowiązku występować o nadanie jej numeru NIP. Będzie jednak mogła (dobrowolnie) to uczynić przy pomocy formularza NIP-7. Należy jednocześnie pamiętać,

że w niektórych przypadkach (np. w stosunku do osób będących płatnikami podatku VAT) przepisy prawa mogą przewidywać konieczność uzyskania tego numeru.

Inne ustawy i akty prawne mogą nakładać dodatkowe obowiązki, które należy wykonywać nawet w przypadku prowadzenia działalności nierejestrowej (np. obowiązek posiadania kasy fiskalnej i uzyskania numeru NIP w przypadku wykonywania działalności wskazanych w § 4 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących, czy obowiązek spełniania odpowiednich wymogów sanitarnych w przypadku sprzedaży produktów spożywczych).

Ważne!

Faktury i rachunki a działalność nierejestrowa

Osoba prowadząca działalność nierejestrową jest co do zasady zwolniona z obowiązku wystawiania faktury. Musi to uczynić jedynie w przypadku, gdy żądanie jej wystawienia zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę albo otrzymano całość lub część zapłaty. Nawet w tym przypadku będzie to mogła być faktura uproszczona, która zawiera jedynie:

- datę wystawienia,
- numer kolejny,
- imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy,
- nazwę (rodzaj) towaru lub usługi,
- miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług,
- cenę jednostkową towaru lub usługi,
- kwotę należności ogółem.

Na żądanie drugiej strony transakcji osoba prowadząca działalność nierejestrową będzie wystawić rachunek, o ile żądanie takie zostanie zgłoszone przed upływem 3 miesięcy od dnia wydania towaru lub wykonania usługi.

Jak będzie rozliczany podatek dochodowy w przypadku działalności nierejestrowej?

Dochody z działalności nierejestrowej są opodatkowane na zasadach ogólnych według skali podatkowej. To rodzaj przychodów z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. **Podatnik rozlicza te przychody w zeznaniu rocznym PIT-36.** Nie musi odprowadzać zaliczek na podatek dochodowy, a koszty działalności nierejestrowej mogą zostać odliczone od pochodzących z niej przychodów.

Działalność nierejestrowa a VAT

Osoba prowadząca działalność nierejestrową **jest zwolniona od podatku VAT** na podstawie art. 113 ust. 1 lub 9 ustawy o podatku od towarów i usług.

Ważne!

Nie dotyczy to osób wskazanych w art. 113 ust. 13 tej ustawy (np. świadczących usługi jubilerskie, prawnicze bądź w zakresie doradztwa). Takie osoby pozostają płatnikami podatku VAT, z wszelkimi wynikającymi z tego konsekwencjami (np. z obowiązkiem uzyskania numeru NIP oraz prowadzenia rejestru sprzedaży i zakupów).

Działalność nierejestrowa a relacje przedsiębiorca – konsument

W relacjach z osobą prowadzącą działalność nierejestrową konsumentom przysługują wszelkie uprawnienia wynikające z tego statusu (np. prawo do odstąpienia w terminie 14 dni od umowy zawartej na odległość). W zakresie czynności dokonywanych w ramach działalności nierejestrowej, osoba ją prowadząca nie jest zaś uznawana za konsumenta.

Zakończenie działalności nierejestrowej

Osoba prowadząca działalność nierejestrową może w każdej chwili złożyć wniosek o wpis do CEIDG. Działalność nierejestrowa staje się działalnością gospodarczą z dniem określonym w tym wniosku.

Jeżeli przychód należny z działalności nierejestrowej przekroczy miesięczny próg przychodów, to działalność ta staje się działalnością gospodarczą od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie. W tym przypadku **należy złożyć wniosek o wpis do CEIDG w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie progu.**

Przychody z działalności nierejestrowej uzyskane w okresie od dnia, w którym przekroczone limit przychodu należnego, do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o wpis do CEIDG (a jeżeli wniosek nie został złożony w terminie 7 dni – do dnia, w którym nastąpił bezskuteczny upływ tego terminu), są nadal rozliczane jak przychody z działalności nierejestrowej. Dopiero po tym okresie będą one opodatkowane PIT jak przychody z działalności gospodarczej.

Dodatkowe informacje o działalności nierejestrowej można znaleźć na stronie www.biznes.gov.pl/nierestrowa.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Prowadząc działalność nierejestrową nie masz obowiązku rejestracji w CEIDG i spełniania dodatkowych wymogów publicznoprawnych z tym związanych (np. obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej).
- Masz obowiązek złożenia wniosku o wpis do CEIDG dopiero w przypadku przekroczenia miesięcznego progu przychodu należnego w wysokości 50% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.
- Od momentu podjęcia działalności nierejestrowej masz obowiązek:
  - prowadzenia uproszczonej ewidencji sprzedaży,
  - przestrzegania praw konsumentów,
  - wystawiania faktur lub rachunków na żądanie kupującego,
  - rozliczania przychodów z działalności nierejestrowej w PIT-36.
- Masz możliwość odliczenia kosztów prowadzenia działalności nierejestrowej od przychodów z tego tytułu.

Po co ulga na start?

IV.2. PAS STARTOWY: ULGA NA START

Wiele osób mających pomysł lub nawet wstępny plan na biznes boi się postawić w nim pierwsze kroki ze względu na wiążące się z tym obowiązki fiskalne i obawy, czy zdołają im sprostać. Opisana wcześniej działalność nie-rejestrowa może być pierwszym krokiem do rozpoczęcia własnego biznesu, sposobem na zbadanie rynku i potrzeb klientów. Co jednak w przypadku, gdy przedsiębiorca zdecyduje się rozpocząć działalność gospodarczą na większą skalę? Przed wejściem w życie Prawa przedsiębiorców początkujący przedsiębiorca musiał ponosić wszystkie obciążenia publicznoprawne związane z działalnością gospodarczą, które często przewyższały początkowe przychody firmy. „Konstytucja Biznesu” wychodzi naprzeciw początkującym przedsiębiorcom i przyznaje im tzw. ulgę na start w pierwszych miesiącach wykonywania działalności.

Ulgę na start – na czym polega?

Na czym polega?

Ulgę na start to **brak obowiązku odprowadzania składki na ubezpieczenia społeczne przez 6 miesięcy** dla osoby fizycznej rozpoczynającej działalność gospodarczą albo podejmującej taką działalność ponownie po upływie co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia.

Ulgę na start jest dobrowolna. Oznacza to, że przedsiębiorca przez 6 miesięcy nie musi opłacać składek na ubezpieczenia społeczne. W tym czasie nie będzie podlegał tym ubezpieczeniom z tytułu pozarolniczej działalności (może natomiast podlegać ubezpieczeniom z innych, równoległych tytułów, np. umowy o pracę). W każdej chwili przedsiębiorca może zrezygnować z ulgi na start i dokonać zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. Może też zdecydować, że od pierwszego dnia działalności gospodarczej będzie opłacał składki i podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności pozarolniczej.

Ważne!

Przedsiębiorca, również ten, który skorzysta z ulgi na start, ma nadal **obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne**. Ulgę obejmuje tylko składki na ubezpieczenia społeczne, czyli ubezpieczenie emerytalne i rentowe, chorobowe oraz wypadkowe.

Z ulgi na start nie może skorzystać osoba, która wykonuje działalność na rzecz byłego pracodawcy, jeżeli wykonywała na jego rzecz przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym czynności wchodzące w zakres owej działalności gospodarczej w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy. Jest to ograniczenie analogiczne do tego, jakie obowiązuje dla tzw. „małego ZUS”.

Zawieszenie działalności nie powoduje przerwania biegu 6-miesięcznego terminu ulgi na start.

Jeżeli wykonywanie działalności gospodarczej zostaje rozpoczęte pierwszego dnia danego miesiąca kalendarzowego, miesiąc ten należy wliczyć do 6 miesięcy trwania ulgi na start. Jeżeli jednak dzień ten przypada w trakcie danego miesiąca kalendarzowego, miesiąca tego nie wlicza się do biegu terminu.

Ważne!

Po „wyczerpaniu” ulgi na start przedsiębiorca może dodatkowo skorzystać z tzw. „małego ZUS”, czyli z obniżonych składek, przez okres następnych 24 miesięcy.

Ważne!

Przykład: Joanna Nowak podejmuje po raz pierwszy działalność gospodarczą 1 czerwca 2018 r. Przez pierwszych 6 miesięcy nie musi opłacać składek na ubezpieczenia społeczne. Ulgę na start wygasa w tym przypadku 30 listopada 2018 r. Jeżeli jednak Joanna Nowak rozpocznie działalność gospodarczą 8 czerwca 2018 r., z ulgi będzie mogła korzystać do 31 grudnia 2018 r.

Po tym, gdy skończy się okres „ulgi na start”, może ona przez kolejne 24 miesiące płacić składki w obniżonej wysokości.

Przykład: Joanna Nowak zakończyła działalność gospodarczą 31 maja 2013 r. Teraz zastanawia się nad jej ponownym podjęciem. Jeśli rozpocznie działalność po 1 czerwca 2018 r., będzie mogła skorzystać z ulgi na start, ponieważ od dnia zakończenia poprzedniej działalności upłynie 60 miesięcy.

Dodatkowe informacje o uldze na start można znaleźć na stronie www.biznes.gov.pl/ulganastart i www.zus.pl.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Nie masz obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne przez pierwsze 6 miesięcy od rozpoczęcia lub ponownego podjęcia działalności gospodarczej.
- Jeśli skorzystasz z ulgi na start, w okresie ulgi nie będziesz podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności pozarolniczej.
- Możesz zrezygnować z ulgi w każdej chwili poprzez zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych.
- Nie możesz skorzystać z ulgi, jeśli wykonujesz działalność na rzecz byłego pracodawcy albo jeśli nie minęło 60 miesięcy od czasu ostatniego zawieszenia lub zakończenia przez Ciebie działalności gospodarczej.

V. INNE UŁATWIENIA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Co oznacza pewność prawa?

V.1. PEWNE I JASNE PRAWO

Dla przedsiębiorców niezwykle ważna jest przewidywalność działań administracji. Analogiczne sprawy powinny być załatwiane w taki sam sposób. Dlatego jedną z zasad ogólnych Prawa przedsiębiorców jest **zasada pewności prawa**. Wyraża ona zakaz odstępowania od utrwalonej praktyki załatwiania spraw bez ważnej przyczyny (zob. sekcja III.1).

Rozwiązaniami, które zwiększą pewność prawa, są przede wszystkim interpretacje indywidualne, objaśnienia prawne oraz ochrona wynikająca ze stosowania się do utrwalonej praktyki interpretacyjnej.

V.1.1. INTERPRETACJE INDYWIDUALNE

Jeśli przedsiębiorca ma wątpliwości, jak powinny być w jego sprawie stosowane przepisy prawa, może złożyć do właściwego organu lub państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej. Interpretacja indywidualna to wyjaśnienie odnoszące się do zakresu i sposobu stosowania przepisów prawa, z których wynika dla przedsiębiorcy obowiązek świadczenia daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne. Jeśli przedsiębiorca uzyska interpretację indywidualną, organ nie może w jego sprawie zachować się inaczej, niż wynika to z treści tej interpretacji.

Interpretacje indywidualne

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Nie musisz zastosować się do wydanej interpretacji indywidualnej, ale jeżeli to uczynisz, to nie możesz zostać obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami. Nie możesz także ponieść danin publicznych wyższych niż te, które wynikają z interpretacji indywidualnej.

Co to znaczy dla organu?

- Interpretacja indywidualna jest wiążąca dla organu, który ją wydał. Jeśli organ chce ją zmienić, musi nastąpić wznowienie postępowanie w danej sprawie.
- Organ publikuje na swojej stronie internetowej (w BIP) wydane interpretacje indywidualne. Usuwa z nich dane, które pozwoliłyby na zidentyfikowanie przedsiębiorcy lub innych podmiotów.

Wniosek o interpretację indywidualną może dotyczyć zarówno sytuacji obecnej (już zaistniałego stanu faktycznego), jak i przewidywanej sytuacji w przyszłości. Przedsiębiorca powinien jak najdokładniej przedstawić sytuację, a także wskazać swoje stanowisko w sprawie – interpretację przepisów, którą uważa za prawidłową.

Ważne!

Wniosek podlega opłacie w wysokości 40 zł, która powinna zostać uiszczona nie później niż 7 dni od dnia złożenia wniosku. W przypadku wycofania wniosku przed rozpatrzeniem lub pozostawienia go bez rozpatrzenia, nastąpi zwrot tej kwoty.

Jeżeli wniosek będzie zawierał braki, organ wezwie do ich uzupełnienia w ciągu 7 dni. Po upływie tego terminu, wniosek zostanie pozostawiony bez rozpatrzenia. Na postanowienie w tej sprawie będzie można wnieść zażalenie.

Organ ma obowiązek wydać interpretację indywidualną niezwłocznie, jednak nie później niż 30 dni od chwili wpływu poprawnie sporządzonego wniosku. Jeżeli nie uczyni on tego w tym terminie, uznaje się, że wydał interpretację indywidualną zgodną z przedstawionym przez przedsiębiorcę stanowiskiem.

Wydanie interpretacji indywidualnej następuje w formie decyzji administracyjnej, w związku z czym przedsiębiorcy przysługuje prawo do wniesienia od niej odwołania. Zastosowanie w tym zakresie znajdują przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Należy pamiętać, że kwestię wydawania interpretacji przepisów prawa podatkowego reguluje odrębnie Ordynacja podatkowa (art. 14b tej ustawy).

Objaśnienia prawne

V.1.2. OBJAŚNIENIA PRAWNE

Przepisy prawa gospodarczego mogą w praktyce rodzić wątpliwości interpretacyjne, zarówno po stronie przedsiębiorców, jak i organów administracji. Aby zapewnić spójność i jednolitość stosowania przepisów, właściwi ministrowie oraz niektóre organy uprawnione do przedkładania Radzie Ministrów projektów aktów prawnych (np. Prezes UOKiK) będą mogły w zakresie swojej właściwości wydawać tzw. objaśnienia prawne. **Objaśnienia te w przystępny i zrozumiały sposób będą wyjaśniać szczególnie skomplikowane przepisy polskiego prawa gospodarczego oraz tłumaczyć, jak należy je stosować w praktyce.** Nie będą one dotyczyć indywidualnych spraw przedsiębiorców, a generalnej wykładni określonych przepisów prawa.

Objaśnienia prawne będą wydawane przez ministrów i właściwe organy z inicjatywy własnej albo na wniosek Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Ich publikacja będzie następowała na stronie internetowej danego urzędu.

Objaśnienia prawne będą mogły być w wyjątkowych sytuacjach zmieniane, jednak przedsiębiorca, który zachował się zgodnie z obowiązującym w danej chwili objaśnieniem, będzie szczególnie chroniony.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Jeżeli postąpisz zgodnie z objaśnieniem prawnym, które znajduje zastosowanie do Twojej sytuacji, nie możesz zostać obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami. Nie możesz także ponieść danin publicznych wyższych niż te, które wynikają z objaśnienia. Jeżeli objaśnienie ulegnie zmianie, nie możesz z tego powodu ponieść negatywnych konsekwencji.
- Choć inicjatywa w zakresie wydania objaśnienia prawnego należy do ministra, organu lub Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, to informacje o problemach z interpretacją lub stosowaniem przepisów prawa gospodarczego mogą pochodzić od przedsiębiorców. Możesz zasygnalizować właściwemu ministerstwu, urzędowi lub Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców tego rodzaju problem.

Co to znaczy dla organu?

- Organy powinny stosować się do wydanych objaśnień prawnych.
- Powinny też zbierać docierające do nich sygnały o problemach z interpretacją przepisów prawa gospodarczego, a jeżeli same mają kłopoty w tym zakresie – sygnalizować je podmiotom uprawnionym do wydania objaśnienia. Takie informacje będą mogły być podstawą do wydania objaśnienia prawnego.

V.1.3. UTRWALONA PRAKTYKA INTERPRETACYJNA

Objaśnienia prawne tłumaczą ogólne, abstrakcyjne rozumienie przepisów prawa, zaś interpretacja indywidualna dotyczy konkretnej sytuacji określonego przedsiębiorcy.

Trzecim przewidzianym w Prawie przedsiębiorców instrumentem, który służy zapewnieniu stabilności i spójności w stosowaniu przepisów prawa gospodarczego, jest utrwalona praktyka interpretacyjna. Może ona dotyczyć tych przepisów prawa, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne. Utrwalona praktyka interpretacyjna to wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, które dominują w interpretacjach indywidualnych wydawanych w takich samych stanach faktycznych oraz takim samym stanie prawnym w trakcie danego okresu rozliczeniowego oraz w okresie 12 miesięcy przed rozpoczęciem tego okresu. W pojęciu tym mieszczą się także wyjaśnienia wynikające z objaśnień prawnych.

Działanie zgodne z utrwaloną praktyką interpretacyjną organu daje przedsiębiorcy taką samą ochronę, jak w przypadku zastosowania się przez niego do interpretacji indywidualnej lub objaśnienia prawnego.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Możesz sprawdzić (np. na stronie internetowej, w BIP urzędu) treść interpretacji indywidualnych wydawanych przez dany organ lub jednostkę organizacyjną w takim samym stanie faktycznym i prawnym, w trakcie danego okresu rozliczeniowego oraz w okresie 12 miesięcy przed rozpoczęciem tego okresu, a także treść objaśnień prawnych, które mają zastosowanie w odniesieniu do takiego samego zagadnienia.

Utrwalona praktyka interpretacyjna

- Jeżeli zastosujesz się do stanowiska przeważającego w tych interpretacjach indywidualnych lub do wspomnianych objaśnień prawnych, wówczas nie możesz być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami ani też daninami w wysokości wyższej niż wynikające z utrwalonej praktyki interpretacyjnej.

Co to znaczy dla organu?

- Organ nie może obciążać przedsiębiorcy sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami ani też daninami w wysokości wyższej niż wynikające z utrwalonej praktyki interpretacyjnej, jeżeli przedsiębiorca postąpił zgodnie z jej treścią.

V.2. ZAWIESZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Na czym polega uelastycznienie zawieszenia?

Od 30 kwietnia 2018 r. każdy przedsiębiorca wpisany do CEIDG będzie miał możliwość zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej **bezterminowo lub też na dowolny wskazany okres**.

Oznacza to, że przedsiębiorca:

- będzie miał prawo złożyć wniosek o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej bez wskazywania okresu, na jaki to zawieszenie następuje,
- będzie mógł w każdym czasie (w okresie zawieszenia) złożyć wniosek o wznowienie wykonywania działalności gospodarczej.

Zawieszenie działalności nie może jednak trwać krócej niż 30 dni.

Ważne!

Jeśli przedsiębiorca zatrudnia wyłącznie pracowników przebywających na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie wychowawczym lub urlopie rodzicielskim, niełączących korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu, także będzie miał możliwość zawieszenia działalności gospodarczej.

W przypadku, gdy w trakcie zawieszenia działalności przedsiębiorcy pracownik zakończy urlop, przysługuje mu prawo do wynagrodzenia jak za przestój.

Kwestie wynagrodzenia za przestój reguluje art. 81 Kodeksu pracy. Przysługuje ono w wysokości wynikającej z osobistego zaszeregowania pracownika, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagrodzenia – stanowi ono 60% wynagrodzenia. Nie może być ono jednak niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zgodnie z przepisami prawa pracy, co do zasady, nie można wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę z osobą przebywającą na jednym ze wspomnianych urlopów, nawet w przypadku likwidacji stanowiska pracy. Zasady te będą obowiązywać także wtedy, gdy działalność pracodawcy-przedsiębiorcy będzie zawieszona.

Przedsiębiorca wraz z wnioskiem o zawieszenie będzie miał możliwość wskazania daty wznowienia działalności. Po upływie tego terminu nastąpi automatyczne wznowienie działalności – CEIDG dopisze z urzędu informację o wznowieniu jej wykonywania.

Przepisy dotyczące zawieszenia działalności gospodarczej z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem zostają przeniesione odpowiednio do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W przypadku zawieszenia działalności gospodarczej z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, w CEIDG będzie publikowana informacja o samym fakcie zawieszenia, nie zaś o jego tytule.

Jeżeli w dniu 30 kwietnia br. działalność gospodarcza przedsiębiorcy wpisanego do CEIDG jest zawieszona, to będzie ona traktowana jako działalność zawieszona bezterminowo. Nie dotyczy to sytuacji, gdy przedsiębiorca podał już wcześniej datę wznowienia wykonywania działalności gospodarczej – wznowienie nastąpi w takiej sytuacji automatycznie wraz ze wskazaną datą (wyjątek stanowi zawieszenie działalności z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, wtedy bowiem nawet w przypadku wcześniejszego wskazania daty wznowienia, działalność będzie uznawana za zawieszoną bezterminowo).

Ważne!

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Masz większą swobodę przy zawieszaniu działalności gospodarczej – możesz zawiesić działalność bezterminowo albo na dowolny okres czasu.
- Nie musisz składać wniosku o wznowienie swojej działalności: działalność zostanie wznowiona automatycznie po upływie wskazanego przez Ciebie terminu.
- Masz możliwość zawieszenia swojej działalności także w przypadku zatrudniania pracowników przebywających na urloпах związanych z urodzeniem się dziecka.

Co to znaczy dla organu?

- Mniejsze obciążenie urzędów gminy wnioskami o wznowienie działalności gospodarczej.

Prokura w CEIDG

V.3. PROKURA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW – OSÓB FIZYCZNYCH

Prokura jest ogólnym pełnomocnictwem pozwalającym na dokonywanie czynności sądowych i pozasądowych, które są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. W warunkach dynamicznego obrotu gospodarczego usprawnia ona działalność gospodarczą. Do tej pory mogli jej udzielać jedynie przedsiębiorcy niebędący osobami fizycznymi, w szczególności spółki prawa handlowego. Wraz z wejściem w życie „Konstytucji Biznesu” możliwość taką uzyskają także przedsiębiorcy wpisani do CEIDG.

Podstawową zaletą prokury, w stosunku do pełnomocnictwa, jest szeroki zakres umocowania prokurenta. Może on dokonywać wszelkich czynności związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa, z wyłączeniem tych, które są wyraźnie wymienione w Kodeksie cywilnym. Są to: zbycie przedsiębiorstwa, oddanie go do czasowego korzystania, a także zbywanie i obciążanie nieruchomości. Udzielenie prokury nie wymaga wygórowanych formalności i kosztów. Wystarczy proste oświadczenie przedsiębiorcy w formie pisemnej. Ustanowienie prokurenta za pośrednictwem CEIDG będzie równoważne z taką formą pisemną.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Możesz ustanowić prokurenta, nawet jeśli prowadzisz działalność na podstawie wpisu do CEIDG.

Co to znaczy dla organu?

- Organ ma obowiązek uznać czynności dokonane przez prokurenta w imieniu reprezentowanego przedsiębiorcy-osoby fizycznej w zakresie, w jakim pozwala mu na to prokura.

Prokurentem może być tylko osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

Publikacja informacji o prokurze w CEIDG następuje na wniosek przedsiębiorcy, który składany jest z wykorzystaniem formularza elektronicznego. Opublikowanie w CEIDG informacji o prokurencie jest równoznaczne z ustanowieniem prokury.

Ważne!

V.4. NIP JAKO PODSTAWOWY NUMER IDENTYFIKACYJNY

Ustawy z pakietu „Konstytucja Biznesu” wprowadzają zasadę, że podstawowym numerem, którym powinien posługiwać się przedsiębiorca w obrocie prawnym i gospodarczym, jest posiadany przez niego NIP. Numer ten ma także służyć organom administracji publicznej do właściwej identyfikacji przedsiębiorcy. Nie będzie już konieczności posługiwania się równocześnie NIP-em i numerem REGON.

Nie oznacza to, że przedsiębiorca nie będzie posiadał numeru REGON. Podawanie tego numeru we wnioskach urzędowych i innych pismach nie będzie już jednak konieczne, chyba że będzie to jasno wynikało z przepisów.

**Rola
numeru NIP**

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Umieszczasz swój NIP w oświadczeniach skierowanych w zakresie wykonywanej działalności gospodarczej do oznaczonych osób i organów.

- Postępujesz się NIP-em w obrocie prawnym i gospodarczym.
- Jeżeli oferujesz towary lub usługi w sprzedaży bezpośredniej lub sprzedaży na odległość za pośrednictwem środków masowego przekazu, sieci teleinformatycznych lub druków bezadresowych, umieszczasz w swojej ofercie co najmniej firmę, NIP oraz siedzibę albo adres.

Co to znaczy dla organu?

- Identyfikacja przedsiębiorcy w urzędowych rejestrach następuje na podstawie NIP.
- Przy załatwianiu spraw, organ może żądać od przedsiębiorcy, dla celów identyfikacji, podania wyłącznie firmy oraz NIP.
- Przepisy szczególne mogą jednak wskazywać pewne dodatkowe wymogi w zakresie danych identyfikacyjnych.

VI. ZASADY OPRACOWANIA PROJEKTÓW AKTÓW NORMATYWNYCH Z ZAKRESU PRAWA GOSPODARCZEGO

Prawo przedsiębiorców formułuje katalog zasad rangi ustawowej, wyznaczających wysoki standard procesu legislacyjnego, w którym tworzone jest prawo związane z działalnością gospodarczą. Obejmują one nie tylko projekty rządowe (odsyłając w szczegółach proceduralnych do Regulaminu Pracy Rady Ministrów), ale także projekty poselskie, senackie i prezydenckie. Jedynie projekty wnoszone z inicjatywy obywateli są wyłączone spod stosowania tych zasad.

Ustanowienie zasad ma na celu zwiększenie dyscypliny legislacyjnej i ukształtowanie praktyki tworzenia prawa w taki sposób, by przy projektowaniu aktów dążyć do minimalizowania obciążeń nakładanych na przedsiębiorców, szczególnie z sektora MŚP.

Przepisy rozdziału 6 Prawa przedsiębiorców mają zastosowanie do generalnych aktów prawa gospodarczego, tzn. takich, których moc obowiązująca dotyczy obszaru całego kraju. Nie dotyczą aktów prawa miejscowego.

**Katalog zasad
opracowywania
aktów prawnych**

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Dedykowane przedsiębiorcom prawo będzie miało wyższą jakość, ponieważ będzie tworzone z poszanowaniem zasad przewidzianych w Prawie przedsiębiorców.
- Masz gwarancję, że nakładane na Ciebie obciążenia będą proporcjonalnie ograniczane.

Co to znaczy dla organu?

- Obowiązek przestrzegania katalogu zasad rangi ustawowej przy tworzeniu prawa dla przedsiębiorców.
- Ukierunkowanie prawotwórczej działalności na minimalizowanie obciążeń nakładanych na przedsiębiorców z sektora MŚP.

- Dla ministrów kierujących działami administracji rządowej: obowiązkowe przeglądy deregulacyjne do 30 czerwca każdego roku.
- Na wniosek Rzecznika MŚP: obowiązek dokonywania oceny funkcjonowania aktu normatywnego.

Zasady dokonywania OSR

Zasada dokonywania OSR

Przed rozpoczęciem prac nad przygotowaniem i wprowadzeniem do systemu prawa aktu normatywnego z zakresu prawa gospodarczego należy dokonać oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych. Wyniki oceny zamieszcza się w uzasadnieniu do projektu aktu normatywnego lub w ocenie skutków regulacji.

Dzięki temu możliwe jest dokonanie oceny konsekwencji danej regulacji dla przedsiębiorców. Ci ostatni mogą także odpowiednio przygotować się na wejście w życie przepisów, które będą ich dotyczyły. Pozytywnie wpływa to na przewidywalność stanowionego prawa.

Test zgodności z PP

Test zgodności z PP

Przed rozpoczęciem prac nad przygotowaniem i wprowadzeniem do systemu prawa aktu normatywnego z zakresu prawa gospodarczego należy dokonać oceny zgodności projektowanej regulacji z przepisami Prawa przedsiębiorców. Wyniki oceny zamieszcza się w uzasadnieniu do projektu aktu normatywnego lub w ocenie skutków regulacji.

Dzięki temu Prawo przedsiębiorców zachowa rangę podstawowego aktu prawa gospodarczego, z którym inne przepisy dotyczące działalności gospodarczej muszą być zgodne.

Akt normatywny jako ostateczność

Interwencja legislacyjna jako ostateczność

Przed rozpoczęciem prac nad przygotowaniem i wprowadzeniem do systemu prawa aktu normatywnego z zakresu prawa gospodarczego należy dokonać analizy możliwości osiągnięcia celów tego aktu za pomocą innych środków. Wyniki analizy zamieszcza się w uzasadnieniu do projektu aktu normatywnego lub w ocenie skutków regulacji.

Zasada ta gwarantuje, że nowe prawo będzie wprowadzane jedynie wtedy, gdy inne działania nie byłyby wystarczające. Zapobiega to „nadprodukcji” prawa w obszarach, gdzie wystarczy zastosować rozwiązania pozalegisłacyjne (takie jak np. działania edukacyjne, informacyjne lub zmiana sposobu stosowania przepisów). Zmniejszona zostaje tym samym niepewność przedsiębiorców co do aktualności przepisów prawnych.

Unikanie nadimplementacji prawa UE

Opracowując akt normatywny z zakresu prawa gospodarczego należy uwzględnić zasadę dążenia do minimum implementacji prawa Unii Europejskiej oraz prawa międzynarodowego. Oznacza ona, że projektodawca ma obowiązek unikać nadmiernego regulowania dziedzin objętych implementowanymi przepisami. Nie należy bowiem wprowadzać regulacji ponad to, co jest konieczne do prawidłowego wdrożenia prawa europejskiego czy międzynarodowego.

Tym samym, wdrażając prawo międzynarodowe i prawo europejskie, prawodawca nie powinien nakładać na przedsiębiorców dodatkowych obowiązków ani rozwiązań surowszych niż wymaga tego prawo, które podlega implementacji. Dzięki temu, przedsiębiorcy uzyskują pewność, że pod pretekstem konieczności wdrożenia prawa międzynarodowego i prawa UE nie zostaną obciążeni nadmiernymi i nieuzasadnionymi obciążeniami.

Obowiązkowe przeglądy deregulacyjne

Obowiązkiem ministrów kierujących działami administracji rządowej będzie dokonywanie, w zakresie ich właściwości, bieżącego, ciągłego przeglądu funkcjonowania aktów normatywnych określających zasady podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej. Prawo przedsiębiorców zakłada, że przy realizowaniu tego obowiązku mają się oni kierować w szczególności zasadami proporcjonalności i adekwatności. Ministrowie powinni ponadto co roku, w terminie do 30 czerwca, przedkładać Radzie Ministrów informację o działaniach (legislacyjnych i pozalegisłacyjnych) podjętych w wyniku dokonanego przeglądu. Dzięki temu zapewniona zostanie stała weryfikacja obowiązujących przepisów, umożliwiająca zidentyfikowanie ewentualnych problemów i negatywnych skutków oraz ich wyeliminowanie.

Unikanie nadimplementacji

Przeglądy deregulacyjne

Test MŚP

Test MŚP

W przypadku stwierdzenia wpływu nowej regulacji na sektor MŚP należy dążyć do proporcjonalnego ograniczenia obowiązków administracyjnych wobec przedsiębiorców z tego sektora, a w przypadku braku możliwości zastosowania takich ograniczeń – uzasadnić to.

Ocena funkcjonowania aktu

Ocena funkcjonowania aktu na wniosek Rzecznika MŚP

Mając na uwadze konieczność zapewnienia stabilnych ram prawnych dla wykonywania działalności gospodarczej, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców może skierować do właściwego ministra lub organu upoważnionego ustawowo do opracowywania projektów aktów normatywnych określających zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, wniosek o przygotowanie oceny funkcjonowania tego aktu normatywnego lub jego części. Rzecznik może skierować taki wniosek, jeżeli w związku ze stosowaniem tego aktu ujawnią się istotne rozbieżności w wykładni prawa lub znaczne ryzyko, że akt powoduje istotne negatywne skutki gospodarcze lub społeczne.

Ważne!

Organ, do którego Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców skierował wniosek o ocenę funkcjonowania aktu, musi przygotować tę ocenę albo uzasadnić niecelowość jej przygotowania.

VII. UPORZĄDKOWANIE I UPROSZCZENIE PRZEPISÓW DOT. KONCESJI, ZEZWOLEŃ WPISÓW DO REJESTRÓW DZIAŁANOŚCI REGULOWANEJ

Prawo przedsiębiorców porządkuje katalog form reglamentacji działalności gospodarczej. Na mocy przepisów „Konstytucji Biznesu” zgody i licencje jako oddzielne formy reglamentacji przestaną istnieć i zostaną poddane reżimowi zezwoleń. **Tym samym, pozostaną trzy klarownie ograniczone rodzaje takiej działalności, tj.:**

- **działalność wymagająca koncesji,**
- **działalność wymagająca zezwolenia,**
- **działalność regulowana, wymagająca wpisu do właściwego rejestru.**

Prowadzony on-line Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy będzie udostępniać i stale aktualizować listę rodzajów działalności gospodarczej wymagających uzyskania koncesji, zezwolenia albo wpisu do rejestru działalności regulowanej, wraz ze wskazaniem odpowiednich aktów prawnych.

W Prawie przedsiębiorców do niezbędnego minimum ograniczone zostały przepisy ogólne dotyczące reglamentacji działalności gospodarczej. Szczegółowe rozwiązania zostały wprowadzone do ustaw odrębnych, które regulują konkretne dziedziny działalności poddane reglamentacji (np. ustawa o radiofonii i telewizji, Prawo energetyczne czy ustawa o usługach detektywistycznych). Dzięki temu przedsiębiorca nie będzie musiał zastanawiać się nad tym, który przepis, tj. ogólny czy odrębny, ma zastosowanie w jego przypadku i jaka jest relacja między nimi. Odpowiedzi na interesujące go szczegółowe pytania dotyczące działalności reglamentowanej będzie on mógł znaleźć w ustawie poświęconej tej działalności.

Prawo przedsiębiorców ogranicza także uznaniowość organu przy wydawaniu zezwoleń. Stanowi, że jeżeli przedsiębiorca spełnia przewidziane warunki, to organ ma obowiązek udzielenia zezwolenia.

Na czym polega uproszczenie?

Trzy rodzaje reglamentacji

Ważne!

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Szczegółowe rozwiązania dotyczące poszczególnych rodzajów działalności reglamentowanej będą znajdować się przede wszystkim w ustawach odrębnych, poświęconych tym działalnościami.
- W celu odszukania aktu prawnego mówiącego o interesującej Cię działalności poddanej reglamentacji, będziesz mógł skorzystać z Punktu Informacji dla Przedsiębiorcy.

VIII. OGRANICZENIA KONTROLI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Gruntowne zmiany w zakresie kontroli weszły w życie już 1 stycznia 2017 r. na skutek ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego przedsiębiorców (tzw. ustawy deregulacyjnej) z pakietu „100 zmian dla firm”. Zmiany te miały na celu zapewnienie lepszego wyważenia interesu przedsiębiorcy i interesu publicznego, a tym samym – wzmocnienie zasady zaufania państwa do obywatela. Wprowadzono szereg rozwiązań ograniczających kontrole i zmniejszających ich uciążliwość dla przedsiębiorców.

- 1) Wprowadzony został obowiązek dokonania przez organ **analizy ryzyka naruszenia prawa** przed przeprowadzeniem kontroli działalności gospodarczej. Tym samym, organ kontroli nie przeprowadza kontroli „na ślepo”. Najpierw musi ustalić, czy istnieje faktyczne ryzyko, że mogło dojść do naruszenia przepisów związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej.

**Analiza
ryzyka**

Dla przedsiębiorcy wprowadzenie analizy ryzyka oznacza ograniczenie liczby i zakresu kontroli, szczególnie gdy występuje niewielkie ryzyko naruszenia prawa bądź nie stwierdzono wcześniej w ogóle naruszeń przepisów przez tego przedsiębiorcę.

- 2) Uregulowano **tryb pobierania próbek i dokonywania oględzin lub pomiarów** w ramach kontroli – czynności te mogą być przeprowadzane wcześniej niż 7 dni od chwili doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, jednak nie mogą przekraczać jednego dnia roboczego (w przypadku dokonywania pomiarów – 24 godzin). Nie mogą też dotyczyć treści dokumentów. Dzięki temu rozwiązaniu możliwe jest szybkie zabezpieczenie materiału dowodowego, bez nadmiernych utrudnień w bieżącej działalności przedsiębiorcy.

**Szybkie
zabezpieczenie
materiału
dowodowego**

- 3) Zwiększono ochronę praw przedsiębiorcy przez wprowadzenie możliwości złożenia **skargi do sądu na przewlekłość kontroli jego działalności**. Do skargi tej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące skargi na przewlekłe prowadzenie postępowania administracyjnego. Sąd administracyjny, jeżeli uwzględni skargę na przewlekłe prowadzenie kontroli, musi zobowiązać organ kontroli do dokonania czynności kontrolnych w określonym terminie oraz stwierdzić, że organ kontroli dopuścił się przewlekłego prowadzenia postępowania kontrolnego. Jednocześnie sąd stwierdza, czy przewlekłe prowadzenie kontroli przez organ kontroli miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa. Ponadto, sąd administracyjny może orzec, z urzędu albo na wniosek strony, o wymierzeniu organowi

**Skarga do
sądu na
przewlekłość
kontroli**

Wspólne kontrole

kontroli grzywny lub przyznać od organu na rzecz skarżącego przedsiębiorcy określoną sumę pieniężną.

- 4) **Za zgodą przedsiębiorcy możliwe jest równoległe prowadzenie więcej niż jednej kontroli** jego działalności gospodarczej. Oznacza to szybkie i dogodne poddanie się obowiązkowej kontroli, np. poprzedzającej dopuszczenie do rozpoczęcia działalności, użytkowania obiektu budowlanego itp. Tym samym możliwe jest skrócenie czasu, gdy bieżąca działalność przedsiębiorcy ulega utrudnieniu ze względu na prowadzone czynności kontrolne. Rozwiązanie to zmniejsza uciążliwość kontroli.
- 5) Wprowadzono **zakaz ponownej kontroli** – nie można, co do zasady, prowadzić kontroli, która dotyczy przedmiotu objętego kontrolą przeprowadzoną przez ten sam organ już wcześniej.
- 6) Organy kontroli są obowiązane do zamieszczania na swoich stronach internetowych **informacji o procedurach kontroli** – co sprzyja zwiększeniu wiedzy przedsiębiorców o prawach i obowiązkach związanych z kontrolą.

Efekty tych zmian są już widoczne – nastąpił spadek liczby kontroli przy rosnącej ich efektywności. ZUS kontrolował w poprzednich latach ok. 80 tys. przedsiębiorców rocznie. Według danych za I-III kw. 2017 r. dzięki analizie ryzyka przeprowadzono zaś tylko 45 tys. kontroli, a przy tym ich łączna efektywność jest podobna jak w poprzednich latach.

W związku z pozytywnymi efektami zmian, w Prawie przedsiębiorców utrzymano opisane rozwiązania.

W Prawie przedsiębiorców wprowadzono dodatkowo:

- **zakaz wykorzystania w dalszych postępowaniach dowodów uzyskanych z naruszeniem zasad ogólnych Prawa przedsiębiorców**, co oznacza, że przedsiębiorca nie będzie mógł zostać obciążony negatywnymi konsekwencjami na podstawie takich dowodów,
- możliwość wniesienia **sprzeciwu na naruszenie zakazu ponownej kontroli**,
- **ograniczenie obowiązków związanych z ksiązką kontroli**, m.in. poprzez zmniejszenie zakresu informacji, które muszą zostać do niej wpisane,
- wprowadzenie jasnych zasad wnoszenia sprzeciwów i zażaleń na kontrole prowadzone z naruszeniem prawa.

Dowody uzyskane z naruszeniem Prawa przedsiębiorców

Sprzeciw na naruszenie zakazu ponownej kontroli

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Prowadzonych jest mniej kontroli, a zakres ich jest mniejszy dzięki identyfikacji prawdopodobieństwa naruszenia prawa, tj. „analizie ryzyka”.
- Możesz zdecydować o wspólnych kontrolach, dzięki temu kontrole te będą dla Ciebie mniej uciążliwe.
- W razie przedłużającej się kontroli, masz możliwość wniesienia do sądu skargi na przewlekłość kontroli.
- Jeżeli organ kontroli narusza zakaz ponownej kontroli, masz prawo wniesienia sprzeciwu.
- Dzięki szybkiemu zabezpieczeniu dowodów kontrola nie spowoduje nadmiernych utrudnień w Twojej bieżącej działalności.
- Informacje o procedurach dot. kontroli możesz uzyskać w BIP właściwego organu kontroli.

Co to znaczy dla organu?

- Każdy organ kontroli ma obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka naruszenia prawa, na podstawie której wszczyna kontrole.
- Organ ma obowiązek zakończyć kontrolę w najkrótszym możliwym terminie – przedłużające się czynności kontrolne mogą spowodować wniesienie przez przedsiębiorcę skargi do sądu administracyjnego i ukaranie organu grzywną albo nałożenie na organ obowiązku zapłaty określonej kwoty skarżącemu przedsiębiorcy.
- Organ kontroli nie może prowadzić ponownej kontroli co do tego samego przedmiotu i okresu działalności. W razie naruszenia tego zakazu, przedsiębiorca może wnieść sprzeciw.
- Organ nie może wykorzystać przeciwko przedsiębiorcy dowodów zgromadzonych w kontroli przeprowadzonej z naruszeniem zasad Prawa przedsiębiorców.
- Procedury kontroli organ publikuje na stronach internetowych urzędu – w BIP.

IX. NOWE MOŻLIWOŚCI CEIDG

Wraz z wejściem w życie „Konstytucji Biznesu” udoskonalony zostanie system CEIDG obsługujący przedsiębiorców będących osobami fizycznymi.

Nowy podział danych w CEIDG

Dane wpisowe przedsiębiorcy zostaną podzielone na dane informacyjne i ewidencyjne.

- Dane ewidencyjne będą obejmować m.in. imię i nazwisko, PESEL, NIP, REGON, obywatelstwo, kody PKD, dane kontaktowe, firmę przedsiębiorcy, adres do doręczeń oraz adres stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej (o ile przedsiębiorca go posiada).

Właściwe urzędy (ZUS, GUS, urząd skarbowy) będą dopisywały lub zmieniały imię, nazwisko, PESEL, NIP, REGON i dane adresowe (w przypadku tych ostatnich danych, o ile zostały one zmienione w systemie TERYT).

- Dane informacyjne będą obejmować m.in. datę rozpoczęcia, zawieszenia, wznowienia, zakończenia działalności gospodarczej, NIP i REGON spółki cywilnej oraz informację o istnieniu lub ustaniu wspólności małżeńskiej. Zmiany we wpisie w zakresie tych danych przedsiębiorca będzie mógł dokonać w dowolnym terminie od zaistnienia odpowiednich okoliczności – w takim zakresie, aby wpis zawierał dane zgodne z faktycznym stanem rzeczy.

Możliwość korekty daty zaprzestania działalności gospodarczej

Będzie istniała możliwość korekty daty zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej.

Do tej pory, przedsiębiorca, który wskazał we wniosku datę zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej, nie miał możliwości skorygowania tej daty, jeżeli wpis został wykreślony z CEIDG.

W celu dokonania korekty niezbędne było przeprowadzenie przez ministra właściwego do spraw gospodarki postępowania administracyjnego w przedmiocie sprostowania wpisu w CEIDG, co wiązało się z długotrwałą procedurą administracyjną (m.in. z uciążliwym dla przedsiębiorcy zebraniem materiału dowodowego). „Konstytucja Biznesu” eliminuje ten problem.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Będzie mniej formalności przy korygowaniu wpisu w zakresie daty zaprzestania wykonywania działalności (m.in. brak konieczności uczestniczenia w długotrwałej procedurze administracyjnej).

Co to znaczy dla organu?

- Mniej postępowań w sprawach korygowania daty zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej.

Ograniczone zostaną dane wpisowe w CEIDG.

- Co do zasady, nie będzie wymogu wskazania daty urodzenia. Wskazanie daty urodzenia będzie dotyczyło jedynie cudzoziemców, którzy nie posiadają numeru PESEL.
- Dane adresowe wpisywane do CEIDG zostaną ograniczone wyłącznie do adresu do doręczeń, a także adresu stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, jeżeli przedsiębiorca takie miejsce posiada, tj. np. sklep.

Przykład: Katarzyna Janowska prowadzi handel obwoźny. Nie musi w związku z tym wskazywać adresu stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej. Obowiązkiem do wskazania pozostaje natomiast jej adres do doręczeń.

Brak wskazania stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej pomimo jego posiadania powoduje niezgodność wpisu ze stanem faktycznym i może skutkować nawet wykreśleniem z CEIDG.

Ważne!

W zakresie dokonywania wpisów danych adresowych bez zmian pozostanie wymóg posiadania tytułu prawnego do wskazywanych w CEIDG nieruchomości.

- Informacja o istnieniu lub ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej będzie informacją fakultatywną (jeśli przedsiębiorca wyrazi wolę publikacji takiej informacji w CEIDG).

Przedsiębiorca będzie mógł opublikować za pośrednictwem CEIDG informację o swoim pełnomocniku lub prokurencie.

Ważne!

Rozwiązanie to stanowi alternatywę dla tradycyjnych pełnomocnictw udzielanych w formie pisemnej. Wskazanie pełnomocnika lub prokurenta w CEIDG powoduje w praktyce zwolnienie z opłaty skarbowej od przedłożenia dokumentu pełnomocnictwa bądź prokury w wielu sytuacjach, jednak z wyłączeniem pełnomocnictw sądowych. Za pomocą systemu CEIDG będzie możliwe szybkie i sprawne opublikowanie udzielonego pełnomocnictwa lub prokury.

Nowe możliwości związane z zawieszeniem i wznowieniem działalności gospodarczej – zob. sekcja V.2.

Przedsiębiorca będzie miał możliwość złożenia wniosku obejmującego informację o niepodjęciu działalności gospodarczej w każdym terminie.

Ważne!

W przypadku złożenia wniosku obejmującego informację o niepodjęciu działalności gospodarczej, wpis w CEIDG nie będzie publikowany.

Dane adresowe nieruchomości w CEIDG nie będą publikowane na wniosek osoby, która przedstawi dowód posiadania tytułu prawnego do tej nieruchomości (dotyczy to sytuacji, kiedy przedsiębiorca dokona wykreślenia na wniosek, zostanie wykreślony w drodze decyzji administracyjnej lub zmieni dane).

Nowe kanały komunikacji

Stworzone zostaną nowe kanały komunikacji usprawniające kontakt CEIDG z przedsiębiorcą (za pomocą telefonu komórkowego).

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Jeśli wskażesz we wpisie numer telefonu komórkowego, CEIDG będzie mogło przestać na ten numer informacje dotyczące m.in. daty upływu okresu zawieszenia, informacji o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej, utracie i wygaśnięciu uprawnień wynikających z koncesji lub zezwolenia.
- Umożliwi to przekazywanie ważnych informacji za pomocą krótkiej wiadomości tekstowej.

- Pozwoli to też na podjęcie odpowiednich działań w zakresie zarządzania Twoim wpisem.

Od 1 stycznia 2019 r. za pośrednictwem CEIDG będzie można dokonać rejestracji lub wyrejestrowania pracownika z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy?

- Będziesz mógł łatwiej i szybciej zarejestrować pracownika w ZUS i NFZ.

Będzie się domniemywać istnienie ciągłości wykonywania działalności gospodarczej w przypadku posiadania dwóch wpisów w CEIDG, jeżeli we wpisie wykreślonym data wykreślenia będzie o jeden dzień wcześniejsza niż data rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej. Dzięki temu nie będzie miała miejsca utrata „historii gospodarczej” przedsiębiorcy.

Ważne!

Dla przedsiębiorcy oznacza to, że jego działalność gospodarcza jest wykonywana nieprzerwanie.

Jeśli przedsiębiorca posiada kilka wpisów w CEIDG, będzie miał możliwość uzupełnienia w jednym z nich brakujących danych w terminie do 30 kwietnia 2019 r.

Ważne!

Nawet jeśli oba wpisy są kompletne, to z jednego z nich należy zrezygnować. W dowolnym urzędzie gminy można go wykreślić na specjalnym wniosku CEIDG-3, wskazując jako datę zaprzestania dzień przeniesienia przedsiębiorcy z lokalnej ewidencji działalności gospodarczej do CEIDG.

Po upływie tego terminu CEIDG automatycznie wykreśli wpisy, które nie zostały uzupełnione oraz te, które zostały zdublowane!

X. PUNKT INFORMACJI DLA PRZEDSIĘBIORCY (ON-LINE)

Wraz z wejściem w życie „Konstytucji Biznesu” unowocześniony zostanie prowadzony on-line system elektroniczny, służący pomocą przedsiębiorcom. Pojedynczy Punkt Kontaktowy, zostanie zastąpiony przez Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy.

Ważne!
biznes.gov.pl

Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy dostępny jest na stronie:
www.biznes.gov.pl.

Wprowadzone zostaną też nowe udogodnienia dla osób korzystających z usług Punktu:

- Za pośrednictwem Punktu przedsiębiorca będzie mógł uzyskać zaświadczenia z ZUS i z urzędu skarbowego o tym, że nie zalega w opłaceniu składek i podatków oraz dokonać elektronicznie opłat skarbowych za wystawienie tych dokumentów (możliwość taka będzie istniała **od 1 lipca 2018 r.**).
- Punkt będzie mógł informować przedsiębiorców o istotnych dla nich wydarzeniach, terminach i obowiązkach związanych z podejmowaną lub wykonywaną działalnością gospodarczą, z wykorzystaniem urządzeń umożliwiających porozumiewanie się na odległość, np. telefonicznie, za pośrednictwem wiadomości e-mail lub sms.
- Skrócony zostanie czas realizacji wniosków o udzielenie informacji (do 7 dni kalendarzowych).
- Punkt będzie przechowywał dane ze składanych wniosków, co pozwoli na ich ponowne wykorzystanie przez przedsiębiorców i ułatwi załatwianie im innych spraw.
- Punkt będzie mógł samodzielnie odpowiadać na pytania przedsiębiorców w przypadku, gdy dane zagadnienie dotyczy informacji zgromadzonej wcześniej w zasobach informacyjnych Punktu. Tym samym nie będzie konieczności ponownego odpytywania właściwych urzędów, co znacznie skróci czas oczekiwania na odpowiedź.

- Urzędy odpowiedzialne za przygotowanie przepisów lub realizujące formalności związane z wykonywaniem działalności gospodarczej zostaną zobowiązane do zapewnienia kompletności, aktualności, zgodności z obowiązującym prawem, zrozumiałości i przejrzystości informacji udostępnianych za pośrednictwem Punktu.
- Odpowiedzi na pytania wpływające do Punktu oraz informacje publikowane na stronach Punktu będą przygotowywane z zastosowaniem prostego i zrozumiałego języka.
- Minister właściwy do spraw gospodarki będzie mógł zwracać się do innych organów o wytworzenie, zaktualizowanie lub korektę informacji publikowanych w Punkcie, co zapewni ich aktualność i poprawność.
- Pojawi się możliwość dokonywania poprzez Punkt płatności elektronicznych w przypadku, gdy sprawy realizowane za pośrednictwem Punktu będą wymagały wniesienia takich płatności.
- Punkt udostępni w Internecie usługę, za pośrednictwem której będzie można przekazać swoje sugestie i pomysły odnośnie ułatwień dla przedsiębiorców, w zakresie treści publikowanych w Punkcie oraz funkcjonalności systemu teleinformatycznego Punktu.

XI. PRZEDSIĘBIORCY ZAGRANICZNI I INNE OSOBY ZAGRANICZNE UCZESTNICZĄCE W OBROCI GOSPODARCZYM W POLSCE

Kompleksowość nowej ustawy

W jednej ustawie zostały zawarte wszystkie przepisy dotyczące przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych uczestniczących w obrocie gospodarczym w Polsce.

Nowa ustawa ma charakter kompleksowy, regulując w sposób całościowy przedmiotową materię. Cechuje ją przy tym przejrzystość i przystępność dla przedsiębiorców.

Jakie przepisy zawiera?

Ustawa zawiera:

- regulacje znajdujące się obecnie w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej w zakresie:
  - podejmowania działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne,
  - obowiązku uznawania przez organy władzy publicznej certyfikatów, zaświadczeń oraz gwarancji, a także ubezpieczeń udzielonych i wydanych w państwach członkowskich UE,
  - oddziałów i przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych;
- przepisy dotychczasowej ustawy o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tzw. ustawy usługowej), która przestanie obowiązywać.

Ważne!

Uproszczone przepisy dotyczące przedstawicielstw. Zniesiony został obowiązek przedkładania – w procedurze rejestracyjnej – dokumentu uprawniającego przedsiębiorcę zagranicznego do wykorzystywania nieruchomości na potrzeby siedziby głównej przedstawicielstwa oraz obowiązek likwidacji przedstawicielstwa zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych o likwidacji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Wpis przedstawicielstwa do rejestru będzie dokonywany na okres 2 lat – po tym czasie trzeba będzie dokonać przedłużenia wpisu. W przeciwnym razie wpis przedstawicielstwa zostanie wykreślony.

Zakres przedmiotowy

Ustawa określa zasady:

- podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne w Polsce,
- transgranicznego świadczenia usług,
- tworzenia przez przedsiębiorców zagranicznych oddziałów i przedstawicielstw w naszym kraju.

Dzięki tej ustawie:

- wyeliminowane zostały wątpliwości prawne odnośnie tego, na jakich zasadach firmy zagraniczne (ich oddziały i przedstawicielstwa) mogą podejmować działalność gospodarczą w Polsce,
- uproszczone zostały procedury i zmniejszyła się liczba dokumentów przedkładanych przez przedsiębiorców, co ułatwi cudzoziemcom mieszkającym w Polsce oraz inwestorom zagranicznym podejmowanie decyzji o rozpoczynaniu i rozwijaniu aktywności ekonomicznej w Polsce,
- została doprecyzowana i uspojona siatka terminologiczna, którą posługują się przepisy dotyczące działalności osób i przedsiębiorców zagranicznych.

Co to znaczy dla osób zagranicznych?

- Powstał kompleksowy i spójny akt prawny regulujący zasady wykonywania działalności gospodarczej w Polsce.
- Możesz utworzyć przedstawicielstwo z siedzibą na terytorium RP na uproszczonych zasadach.
- Masz obowiązek przedłużania wpisu przedstawicielstwa w rejestrze co 2 lata.

Co to znaczy dla organu?

- Jasność i przejrzystość obowiązujących przepisów.
- Obowiązek wykreślenia przedstawicielstwa przedsiębiorcy zagranicznego z rejestru w przypadku, gdy nie zostanie złożony wniosek o przedłużenie wpisu.

XII. RZECZNIK MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW

Po co Rzecznik MŚP?

Podstawowym zadaniem Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (Rzecznika MŚP) będzie stanie na straży praw i interesów przedsiębiorców, w szczególności tych z sektora MŚP. Jego działalność przyczyni się nie tylko do poprawy środowiska prawnego, w którym funkcjonują przedsiębiorcy, ale także do zapewnienia bardziej partnerskich relacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej.

Rzecznik będzie powoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki na 6-letnią kadencję. Ta sama osoba będzie mogła być Rzecznikiem tylko przez jedną kadencję. Osoba powołana na to stanowisko nie będzie mogła należeć do partii politycznej, prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z obowiązkami wynikającymi z pełnienia tego urzędu, a także wykonywać innych czynności pozostających w sprzeczności z obowiązkami Rzecznika albo mogących wywołać podejrzenie o jego stronniczość lub interesowność.

Kim jest Rzecznik MŚP?

Rzecznik MŚP:

- to gwarant wdrożenia zasad „Konstytucji Biznesu”
- stoi na straży praw mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców
- strzeże poszanowania zasady wolności działalności gospodarczej i pogłębiania zaufania przedsiębiorców do władzy publicznej, bezstronności i równego traktowania, a także zasady uczciwej konkurencji
- posiada kompetencje horyzontalne (wpływające na wszystkich przedsiębiorców w Polsce), a także uprawnienia dotyczące spraw konkretnych przedsiębiorców z sektora MŚP

Jakie są zadania Rzecznika MŚP?

Zadania Rzecznika MŚP to przede wszystkim:

- opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących interesów mikro-, małych i średnich przedsiębiorców oraz zasad wykonywania działalności gospodarczej,
- pomoc w organizacji mediacji między przedsiębiorcami a administracją,

- współpraca z organizacjami pozarządowymi, społecznymi i zawodowymi, których celem jest ochrona praw przedsiębiorców z sektora MŚP,
- działalność edukacyjna i informacyjna w zakresie wykonywania działalności gospodarczej w Polsce, w szczególności w dziedzinie przedsiębiorczości oraz prawa gospodarczego.

Rzecznik posiada zarówno kompetencje o charakterze horyzontalnym, za pomocą których może wpływać na sytuację wszystkich przedsiębiorców w Polsce (nie tylko z sektora MŚP), jak i uprawnienia interwencyjne, tj. dotyczące spraw konkretnych przedsiębiorców z sektora MŚP.

Jakie są uprawnienia Rzecznika MŚP?

Działając w ramach pierwszej z tych sfer, Rzecznik może:

- występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących działalności gospodarczej,
- występować do właściwych organów z wiążącym wnioskiem o wydanie objaśnień prawnych – jeżeli przedsiębiorca zastosuje się do nich, będzie szczególnie chroniony (zob. sekcja V.1.2),
- występować do właściwych organów z wnioskiem o przygotowanie oceny funkcjonowania aktu prawnego dotyczącego działalności gospodarczej, jeżeli istnieje ryzyko, że powoduje on poważne negatywne skutki gospodarcze lub społeczne albo gdy ujawnią się istotne rozbieżności w interpretacji zawartych w nim przepisów (zob. sekcja VI),
- występować do Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskami o rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni prawa,
- informować właściwe organy nadzoru lub kontroli o dostrzeżonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu organów administracji publicznej, co będzie stanowić podstawę do ulepszenia działań administracji,
- informować właściwe organy o dostrzeżonych barierach i utrudnieniach w wykonywaniu działalności gospodarczej, inicjując tym samym proces zmian.

W sprawach indywidualnych przedsiębiorców z sektora MŚP, Rzecznik może natomiast:

- zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego,
- wnosić skargi lub skargi kasacyjne do sądu administracyjnego, a także uczestniczyć w postępowaniach na prawach przysługujących prokuratorowi,

**Jak działa
Rzecznik
MŚP?**

- żądać wszczęcia przez odpowiedniego oskarżyciela postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa wszczynane z urzędu,
- pomagać w organizacji mediacji z organami administracji publicznej.

Rzecznik będzie podejmował czynności z urzędu albo na wniosek przedsiębiorcy lub organizacji przedsiębiorców z sektora MŚP.

Rzecznik będzie realizował zadania przy pomocy specjalnie powołanego w tym celu biura.

Ważne!

Rzecznik zostanie powołany nie później niż z końcem października 2018 r.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy z sektora MŚP?

- Uzyskasz możliwość zwrócenia się do Rzecznika z wnioskiem o podjęcie działań w swojej sprawie.
- Masz możliwość uzyskania pomocy w zakresie mediacji z organami administracji publicznej w Twojej sprawie.

Co to znaczy dla organu?

- Organy administracji mają obowiązek rozpatrzenia spraw skierowanych przez Rzecznika.
- Właściwy organ ma obowiązek wydania objaśnień prawnych na wniosek Rzecznika.
- Właściwy organ ma obowiązek przygotowania oceny funkcjonowania aktu normatywnego lub jego części na wniosek Rzecznika.
- Każdy organ ma obowiązek udzielania potrzebnej pomocy Rzecznikowi i współpracy z nim.

XIII. UCHYLENIE USTAWY Z 1982 r. O ZASADACH PROWADZENIA NA TERYTORIUM POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W ZAKRESIE DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI PRZEZ ZAGRANICZNE OSOBY PRAWNE I FIZYCZNE

Jednym z najważniejszych celów „Konstytucji Biznesu” jest unowocześnienie i udoskonalenie otoczenia prawno-instytucjonalnego przedsiębiorców.

Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne została uchwalona w zupełnie innych warunkach politycznych i gospodarczych. W wolnej Polsce przepisy wspomnianej ustawy są praktycznie bezprzedmiotowe – obecnie istnieje grupa jedynie kilkudziesięciu podmiotów prowadzących działalność na jej podstawie, a zawarte w niej rozwiązania są anachroniczne i nie przystają do obowiązujących realiów, w tym tych wynikających z członkostwa Polski w UE.

Wraz z wejściem w życie „Konstytucji Biznesu” wspomniana ustawa zostanie uchylona. Podmioty działające na jej podstawie otrzymają odpowiedni okres na dostosowanie formy prowadzenia swojej działalności do obowiązujących w Polsce ram instytucjonalno-prawnych.

W ciągu 9 miesięcy od wejścia w życie „Konstytucji Biznesu” zagraniczny przedsiębiorca w rozumieniu uchylanej ustawy będzie miał obowiązek złożyć wniosek o wykreślenie go z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) oraz, jeśli będzie chciał kontynuować swą działalność, złożyć wniosek o wpis do KRS jako oddział przedsiębiorcy zagranicznego (w rozumieniu ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium RP) albo do CEIDG. W przypadku bezskutecznego upływu terminu 9 miesięcy, sąd rejestrowy z urzędu dokona wykreślenia z KRS. Do czasu wykreślenia z KRS (na wniosek bądź na mocy postanowienia sądu) do zagranicznych przedsiębiorców nadal stosować się będą przepisy dotychczasowe.

**Przyczyny
uchylecia
ustawy**

**Procedura
zmiany formy
prowadzenia
działalności**

Ważne!

Zagraniczni przedsiębiorcy, którzy zdecydują się na kontynuowanie działalności poprzez odpowiednie dostosowanie formy jej prowadzenia, pozostaną podmiotami wszelkich praw i obowiązków wynikających z koncesji, zezwoleń i ulg przyznanych im w drodze decyzji administracyjnej (chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu koncesji, zezwolenia lub ulgi stanowi inaczej). Nie będą natomiast korzystać z ulg i zwolnień wynikających z przepisów uchylanej ustawy z 1982 r.

Co to znaczy dla przedsiębiorcy działającego na podstawie uchylanej ustawy z 1982 r.?

- Masz obowiązek złożenia wniosku o wykreślenie z KRS i, jeżeli chcesz kontynuować działalność, złożenia wniosku o nowy wpis do KRS (jako oddziału przedsiębiorcy zagranicznego) albo do CEIDG.
- W przypadku kontynuowania działalności w nowej formie, Twoje prawa i obowiązki wynikające z koncesji, zezwoleń i ulg przyznane w drodze decyzji administracyjnej, zostają zachowane.

Na mocy „Konstytucji Biznesu” w obowiązujących w Polsce ustawach wykreślone zostaną ponadto anachroniczne odesłania do Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Zabieg ten ma na celu zapewnienie aktualności i przejrzystości polskiego systemu prawnego.

KONSTYTUCJA BIZNESU – CZĘSTO ZADAWANE PYTANIA

1. ZAGADNIENIA OGÓLNE

Po co wprowadzana jest „Konstytucja Biznesu”?

Obecna ustawa o swobodzie działalności gospodarczej była nowelizowana już 90 razy, jest nieczytelna, przeregulowana, fragmentaryczna i często ignorowana w praktyce. Przyjęcie „Konstytucji Biznesu” zostało zaakceptowane przez Radę Ministrów jako projekt strategiczny Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Potrzebna jest nowa ustawa, zwięzła i uporządkowana, która w sposób systemowy określi fundamenty ustroju gospodarczego Polski. Ustawa, która będzie horyzontalnie oddziaływać zarówno na praktykę stosowania, jak i na tworzenie prawa gospodarczego w duchu wolności gospodarczej. Ponadto „Konstytucja Biznesu” zawiera wiele nowych rozwiązań – zasady ogólne, działalność nierejestrowa, ulga na start, objaśnienia prawne, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców czy zasady projektowania i oceny funkcjonowania prawa gospodarczego.

Do jakich postępowań ma zastosowanie Prawo przedsiębiorców?

Prawo przedsiębiorców ma zastosowanie do wszelkich postępowań administracyjnych, w tym kontrolnych, podatkowych oraz karnoskarbowych, w których biorą udział przedsiębiorcy. Naruszenie przepisów ustawy może stanowić podstawę odwołania od rozstrzygnięcia organu, a także jego skarżenia do sądu.

Jak mogę skorzystać w praktyce z zasad ogólnych Prawa przedsiębiorców?

Zasady ogólne Prawa przedsiębiorców nie stanowią powtórzenia przepisów Konstytucji RP odnoszących się do działalności gospodarczej, ale ich konkretyzację i rozwinięcie. Dzięki temu znacznie łatwiej będzie je stosować w praktyce. Zasady zostały skonkretyzowane i wyrażone wprost w „karcie praw podstawowych” przedsiębiorcy, jaką jest Prawo przedsiębiorców. Nie trzeba będzie znać orzecznictwa i doktryny, by skutecznie się na nie powołać.

Wygrać sprawę przed organem lub przed sądem administracyjnym opierając argumentację bezpośrednio na Konstytucji RP, np. na zasadzie demokratycznego państwa prawa, to zadanie bardzo trudne w praktyce. Z zasadami ogólnymi jest dokładnie odwrotnie. Można śmiało powiedzieć, że wyrok WSA uwzględniający skargę, w którym sąd nie odwołuje się do żadnej zasady ogólnej, to rzadkość.

Poprzez ustanowienie katalogu zasad w Prawie przedsiębiorców realizuje się faktyczna nadrzędność tej ustawy nad innymi przepisami oraz jej funkcja jako podstawowego aktu prawa gospodarczego.

Naruszenie zasad będzie miało praktyczne konsekwencje – będzie stanowiło podstawę do uchylecia rozstrzygnięcia organu. Spowoduje też niemożność wykorzystania dowodów zebranych w trakcie kontroli przeprowadzonej z pogwałceniem tych zasad.

Zasady ogólne wyznaczają wzorzec kontroli działania administracji i są mocną podstawą do zaskarżenia decyzji albo innej czynności organu. Dzięki stworzeniu katalogu zasad ogólnych w Prawie przedsiębiorców, standard działania organów nie będzie zbiorem abstrakcyjnych norm konstytucyjnych, a stanie się listą konkretnych dyrektyw, którymi organy muszą kierować się w codziennej praktyce, w każdej indywidualnej sprawie przedsiębiorcy.

Kiedy organ ma obowiązek rozstrzygnąć wątpliwości na moją korzyść?

Organ rozstrzygnie wątpliwości na korzyść przedsiębiorcy w przypadku, gdy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego i procesu wykładni przepisów w sprawie o nałożenie obowiązku albo ograniczenie uprawnienia, nadal pozostają niedające się usunąć wątpliwości faktyczne albo prawne.

Obowiązku tego nie stosuje się w przypadku, gdy w danej sprawie uczestniczą strony o spornych interesach, wynik sprawy dotyczy bezpośrednio interesów osób trzecich albo rozstrzygnięcie wątpliwości na korzyść przedsiębiorcy zagrażałoby ważnemu interesowi publicznemu.

Co zmieni się w tworzeniu prawa gospodarczego po wejściu w życie Konstytucji Biznesu?

W rozdziale 6 Prawa przedsiębiorców wskazane zostały zasady regulujące sposób opracowywania aktów normatywnych z zakresu prawa gospodarczego. Zasady te będą miały zastosowanie nie tylko do projektów rządowych, ale również do projektów poselskich, senackich i prezydenckich. Zawierają dyrektywy merytoryczne nieobjęte Regulaminem Pracy Rady

Ministrów (np. dyrektywa dążenia do ograniczenia obowiązków informacyjnych, test MŚP). Nowością jest też przegląd deregulacyjny z obowiązkiem corocznego sprawozdawania Radzie Ministrów działań podjętych w wyniku tego przeglądu.

Zasady te wzmacniają standardy procesu legislacyjnego, gwarantując wysoką jakość powstającego prawa gospodarczego. Celem tych przepisów jest ukształtowanie pożądanego procesu prac legislacyjnych i tworzenia, zmiany czy porządkowania systemu prawa gospodarczego. Takie rozwiązanie pozwala m.in. zachować zgodność projektowanych norm z Konstytucją RP i Prawem przedsiębiorców.

Jednocześnie przepisy te będą wyznacznikiem prawidłowego postępowania, według którego dokonywana będzie ocena poszczególnych projektów w procesie uzgodnień i konsultacji.

Czy „Konstytucja Biznesu” zmienia zasady kontroli przedsiębiorców?

Gruntowne zmiany w zakresie kontroli weszły w życie 1 stycznia 2017 r. wskutek ustawy deregulacyjnej z Pakietu „100 zmian dla firm”. Ponadto, w Prawie przedsiębiorców wprowadzane są też dodatkowe zmiany, tj. zakaz wykorzystania w dalszych postępowaniach dowodów uzyskanych z naruszeniem zasad ogólnych Prawa przedsiębiorców, możliwość wniesienia sprzeciwu na naruszenie zakazu ponownej kontroli, ograniczenie obowiązków związanych z książką kontroli, w szczególności poprzez zmniejszenie zakresu informacji, które muszą zostać do niej wpisane, oraz wprowadzenie jasnych zasad wnoszenia sprzeciwów i zażaleń na kontrole prowadzone z naruszeniem prawa.

Z jakich środków mogę skorzystać, w razie naruszenia przepisów Prawa przedsiębiorców o ograniczeniach kontroli?

Przedsiębiorcy, który poniósł szkodę na skutek wykonania czynności kontrolnych z naruszeniem przepisów prawa, przysługuje odszkodowanie.

Dowody przeprowadzone w toku kontroli z naruszeniem przepisów, jeżeli miały istotny wpływ na wyniki kontroli, nie mogą stanowić dowodu w postępowaniu administracyjnym, podatkowym, karnym lub karnoskarbowym.

Przedsiębiorca może wnieść do organu kontroli sprzeciw wobec czynności kontrolnych prowadzonych z naruszeniem prawa (zob. w szczególności art. 59 Prawa przedsiębiorców). W przypadku wydania przez organ postanowienia o kontynuowaniu czynności kontrolnych, przedsiębiorcy przysługuje

zażalenie na to postanowienie. Jeżeli po rozpatrzeniu zażalenia wyda on kolejne niesatysfakcjonujące przedsiębiorcę postanowienie, ten ostatni może złożyć skargę do sądu administracyjnego.

Skarga może dotyczyć także przewlekłego prowadzenia kontroli.

Gdzie mogę dowiedzieć się, jakie dziedziny działalności gospodarczej poddane są reglamentacji?

Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy udostępni listę takich rodzajów działalności i będzie wskazywał akty prawne, w których uregulowane są zasady ich prowadzenia.

W jakich sprawach mogę skorzystać z pomocy Rzecznika MŚP?

Z pomocy Rzecznika MŚP mogą skorzystać mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy, a także organizacje takich przedsiębiorców, jeżeli nastąpiło naruszenie ich praw lub interesów przez organy władzy publicznej.

W jaki sposób mogę uzyskać pomoc Rzecznika MŚP?

Można zwrócić się z wnioskiem w tej sprawie bezpośrednio do Rzecznika. Wniosek ten można złożyć osobiście lub za pośrednictwem organizacji, w której jest się zrzeszonym. Rzecznik może też podjąć czynności z urzędu.

Co to jest interpretacja indywidualna? Kiedy mogę o nią wystąpić?

Jest to wyjaśnienie dotyczące zakresu i sposobu stosowania przepisów w indywidualnej sprawie przedsiębiorcy, z których wynika obowiązek świadczenia daniny publicznej lub opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne. Interpretacja jest wydawana przez właściwy organ lub państwową jednostkę organizacyjną na wniosek przedsiębiorcy. Wniosek powinien zawierać opis stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz stanowisko przedsiębiorcy w sprawie. Zastosowanie się przez przedsiębiorcę do wydanej interpretacji indywidualnej nie jest obowiązkowe, jednak jeśli przedsiębiorca to uczyni, to nie mogą go z tego tytułu spotkać negatywne konsekwencje.

Jaki walor mają objaśnienia prawne?

Objaśnienia prawne wydawane przez właściwych ministrów bądź odpowiednie organy mają istotny walor praktyczny. Służą uspołnieniu sposobu rozumienia przepisów prawa gospodarczego, jeżeli pojawiały się wątpliwości interpretacyjne lub praktyczne problemy na tym tle. Tłumaczą one w jasnych i prostych słowach skomplikowane kwestie regulowane przez normy prawne. Podobnie jak w przypadku interpretacji indywidualnych, przedsiębiorca nie musi zastosować się do wydanych objaśnień, jednak jeżeli to uczyni, korzysta z ochrony. Jednocześnie, należy pamiętać, że w przeciwieństwie do interpretacji indywidualnej, objaśnienie prawne jest wydawane nie na wniosek przedsiębiorcy, ale z inicjatywy samego organu lub na wniosek Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców i ma charakter ogólny, nie odnoszący się do konkretnej sprawy.

Czy objaśnienie prawne może zostać zmienione?

W wyjątkowych przypadkach objaśnienie prawne może zostać zmienione. Następuje to albo z urzędu, albo na wniosek Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Dotyczy to sytuacji, gdy stwierdzono nieprawidłowość objaśnienia. Zmiana objaśnienia prawnego nie wpływa na sytuację przedsiębiorcy, który zastosował się do niego w odpowiednim czasie.

Co to jest utrwalona praktyka interpretacyjna? Jak mogę dowiedzieć się o takiej praktyce?

Utrwalona praktyka interpretacyjna to dominujący sposób wyjaśnienia zakresu i sposobu zastosowania przepisów wynikający z interpretacji indywidualnych wydanych przez odpowiedni organ w trakcie danego okresu rozliczeniowego oraz 12 miesięcy przed jego rozpoczęciem. Utrwalona praktyka interpretacyjna wynika ponadto z wydanych objaśnień prawnych. Jeżeli przedsiębiorca zastosuje się do takiej praktyki (o ile, oczywiście, w międzyczasie przepis nie uległ zmianie, a sprawa dotyczy tego samego stanu faktycznego), to przysługuje mu ochrona taka jak w przypadku uzyskania interpretacji indywidualnej.

Istnienie utrwalonej praktyki interpretacyjnej może zostać ustalone w oparciu o objaśnienia prawne lub interpretacje indywidualne dostępne na stronach internetowych odpowiedniego urzędu.

2. DZIAŁALNOŚĆ NIEREJESTROWA I ULGA NA START

Co muszę zrobić, by rozpocząć działalność nierejestrową?

By rozpocząć działalność nierejestrową wystarczy prowadzić uproszczoną ewidencję sprzedaży zawierającą sumaryczną kwotę uzyskanego przychodu należnego z danego dnia. W niektórych sytuacjach (np. w przypadku obowiązku korzystania z kasy fiskalnej) przepisy szczególne mogą przewidywać konieczność posługiwania się NIP-em, o którego nadanie należy wówczas wystąpić.

Czy jako osoba prowadząca działalność nierejestrową mogę wystawić rachunek bądź fakturę?

Tak, rachunek lub fakturę wystawia się na żądanie drugiej strony transakcji.

Czy działalność nierejestrowaną można prowadzić z przerwami (np. kilka miesięcy świadczenia usług, kilka miesięcy przestoju)?

Nie ma do tego przeciwwskazań, o ile ani razu nie zostanie przekroczony próg miesięczny dotyczący przychodu należnego, który powoduje, że działalność przestaje być uznawana za działalność nierejestrową i staje się działalnością gospodarczą.

Czy jako osoba prowadząca działalność nierejestrową muszę opłacać składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne?

Osoba prowadząca działalność nierejestrową nie jest uznawana za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność i nie musi z tego tytułu opłacać składek na ubezpieczenia, które wiązałyby się faktem bycia przedsiębiorcą.

Czy muszę płacić podatek dochodowy z tytułu działalności nierejestrowej?

Tak, dochody z działalności nierejestrowej są opodatkowane na zasadach ogólnych (według skali podatkowej) i należy je rozliczyć w zeznaniu rocznym PIT-36.

Czy mogę legalnie reklamować i promować swoją działalność nierejestrową?

Oczywiście, w tym np. za pomocą stron internetowych.

Czy działalność nierejestrową mogę wykonywać w obszarach objętych reglamentacją działalności gospodarczej?

Nie, działalności nierejestrowej nie można wykonywać w przypadku, gdy podjęcie danej działalności wymaga uzyskania koncesji, zezwolenia albo wpisu w rejestrze działalności regulowanej na podstawie przepisów odrębnych ustaw.

Czy można mieć działalność nierejestrowaną i uzyskać wpis w rejestrze działalności regulowanej (RDR)?

Nie, nie można. Przedsiębiorca musi mieć być wpisany do CEIDG, aby uzyskać wpis do RDR.

Czy jeśli prowadzę działalność nierejestrową, moi klienci są traktowani jak konsumenci?

Choć Kodeks cywilny nie zawiera własnej definicji działalności gospodarczej, to przyjmuje się, że jest ona szersza i niezależna od definicji działalności gospodarczej zawartej w Prawie przedsiębiorców. Tym samym, osoba prowadząca działalność nierejestrową może zostać uznana za przedsiębiorcę w rozumieniu Kodeksu cywilnego, co powoduje, że w relacjach z konsumentami spoczywają na niej wszystkie związane z tym faktem wymogi i obowiązki.

Czy „ulga na start” obejmuje zwolnienie ze składki na ubezpieczenie zdrowotne?

Nie, osoba korzystająca z „ulgi na start” ma obowiązek opłacać tę składkę.

Czy w okresie ulgi na start podlegam ubezpieczeniom społecznym?

Nie, osoba korzystająca z „ulgi na start” nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, chyba że posiada inny tytuł do ubezpieczeń, np. zatrudnienie.

Czy korzystanie z „ulgi na start” jest obowiązkowe?

Nie, nie jest obowiązkowe. W każdej chwili można dokonać zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. Można też opłacać składki na ubezpieczenia społeczne od pierwszego dnia wykonywania działalności gospodarczej.

Czy „ulga na start” dotyczy tylko firm nowo założonych?

Z „ulgi na start” mogą skorzystać osoby, które rozpoczęły działalność gospodarczą po wejściu w życie „Konstytucji Biznesu”, tj. od 30 kwietnia 2018 r. Dotyczy to zatem także osób, które co prawda złożyły już wniosek o wpis do CEIDG, ale wskazały w nim, że rozpoczną działalność 30 kwietnia lub później. Z „ulgi na start” mogą skorzystać także osoby, które podejmują działalność ponownie, o ile od jej zawieszenia bądź zakończenia upłynął okres 60 miesięcy.

3. ZGŁOSZENIE, ZAWIESZENIE I WZNOWIENIE DZIAŁALNOŚCI W CEIDG

Kiedy można zgłosić niepodjęcie działalności po tym, jak data rozpoczęcia minęła?

Przedsiębiorca będzie mógł złożyć wniosek obejmujący informację o niepodjęciu działalności gospodarczej w każdym czasie, nawet jeżeli data rozpoczęcia już zaistniała. Wpis z informacją o niepodjęciu działalności gospodarczej nie będzie publikowany w CEIDG. Przed uzupełnieniem tego typu wniosku zaleca się ustalenie tego z właściwym urzędem skarbowym, na przykład jeśli klient zapomniał, czy nie wystawił jakiejś faktury, czy składał zeznania podatkowe w których wykazywał przychody i koszty.

Czy da się zmienić wpis w CEIDG ze statusem "nie podjęto działalności"?

Wpis zawierający informację o niepodjęciu działalności gospodarczej nie jest publikowany w CEIDG. W związku z powyższym nie będzie możliwe odszukanie go w CEIDG i jego zmiana. W przypadku konieczności sprostowania wpisu np. wpisano informację o niepodjęciu a przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą niezbędne będzie zgłoszenie sprawy do ministra właściwego ds. gospodarki.

Co to są dane informacyjne w CEIDG?

Dane informacyjne obejmują m.in. data rozpoczęcia, zawieszenia, wznowienia i zakończenia działalności gospodarczej, NIP i REGON spółki cywilnej oraz informację o istnieniu lub ustaniu wspólności małżeńskiej. Dane informacyjne przedsiębiorca będzie mógł zmienić w każdym czasie. Są to dane, których aktualność nie ma bezpośredniego wpływu na innych uczestników obrotu gospodarczego.

Jaki rodzaj wniosku składamy przy zawieszeniu lub wznowieniu działalności gospodarczej?

W pierwszych tygodniach po wejściu w życie „Konstytucji Biznesu” będzie to wniosek o zawieszenie ze zmianą lub o wznowienie ze zmianą. Po odpowiednich zmianach w systemie teleinformatycznym CEIDG, możliwe będzie składanie osobnego wniosku o zawieszenie lub wznowienie.

Jakie są ograniczenia terminowe dla składania wniosku o zawieszenie lub wznowienie?

Zmiana daty zawieszenia i wznowienia działalności gospodarczej będzie mogła być dokonana w każdym czasie. Przedsiębiorca we wniosku o zawieszenie lub wznowienie będzie mógł podać datę wcześniejszą w stosunku do daty złożenia wniosku. Jest jednak zobowiązany podać dane prawdziwe i zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Należy zachować logiczną sekwencję zdarzeń, np. nie można wskazać daty zawieszenia sprzed daty rozpoczęcia działalności itp.

Jakie są ograniczenia dla zmiany daty zawieszenia lub wznowienia już widocznej na wpisie?

Warunkiem skutecznego zawieszenia, co do zasady, pozostaje fakt niezatrudniania pracownika. Przedsiębiorca niezatrudniający pracowników może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ubezpieczeń społecznych („zawieszenie na dziecko” należy zgłosić bezpośrednio do ZUS). Z zawieszenia może skorzystać również przedsiębiorca zatrudniający wyłącznie pracowników przebywających na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie wychowawczym lub urlopie rodzicielskim niełączących korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu. Osoby, które aktualnie mają we wpisie datę zawieszenia lub wznowienia działalności, będą mogły dokonać jej zmiany.

Czy mogę zawiesić działalność gospodarczą, jeśli zatrudniam pracowników?

Co do zasady nie. „Konstytucja Biznesu” wprowadza jednak ważny wyjątek w tym zakresie, tj. możliwość zawieszenia działalności w przypadku zatrudnienia wyłącznie pracowników przebywających na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie wychowawczym lub urlopie rodzicielskim niełączących korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Jaką datę rozpoczęcia działalności gospodarczej można wskazać na wniosku (wsteczną, bieżącą, przyszłą) o wpis do CEIDG?

Przedsiębiorca jest zobowiązany we wpisie do CEIDG podać dane prawdziwe i zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. We wniosku o wpis możliwe jest podanie daty rozpoczęcia wstecznej, bieżącej lub przyszłej. Zmiana daty rozpoczęcia jako danej informacyjnej będzie mogła być dokonana w każdym czasie.

Czy data rozpoczęcia działalności gospodarczej może być faktycznie wsteczna do 7 dni przy prowadzeniu działalności nierejestrowanej?

W przypadku przekroczenia progu przychodów przewidzianych dla działalności nierejestrowanej, osoba wykonująca działalność gospodarczą składa wniosek o wpis do CEIDG w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie. Data powinna być zgodna ze stanem faktycznym, co oznacza, że mamy ustawowy obowiązek zgłoszenia wpisu w ciągu 7 dni od przekroczenia 1050 zł przychodu w danym miesiącu. Jednocześnie system umożliwi wpisanie daty wcześniejszej, np. 14 czy 30 dni przed dokonaniem wpisu (wtedy jednak przedsiębiorca musi liczyć się z sankcjami za niedochowanie terminu).

Na jaki okres mogę zawiesić działalność gospodarczą?

Przedsiębiorca wpisany do CEIDG może zawiesić działalność na czas nieokreślony albo określony, nie krótszy jednak niż 30 dni.

Przedsiębiorca wpisany do KRS może zawiesić działalność na okres od 30 dni do 24 miesięcy.

Czy muszę składać wniosek do CEIDG o wznowienie wykonywania działalności gospodarczej?

Tak, w przypadku gdy działalność gospodarcza została zawieszona na czas nieokreślony. Natomiast w przypadku wcześniejszego wskazania daty odwołania, wznowienie działalności będzie miało charakter automatyczny.

Do niedawna przebywałam na urlopie macierzyńskim. Mój pracodawca, będący przedsiębiorcą, zawiesił w tym czasie działalność. Mój urlop kończy się i chcę wrócić do pracy. Jak wygląda moja sytuacja?

W przypadku powrotu pracownika z urlopu w okresie, gdy działalność przedsiębiorcy pozostaje zawieszona, przysługuje mu wynagrodzenie jak za przestój. Pracodawca musi także wykonywać wobec niego obowiązki wynikające z kwestii ubezpieczeniowych.

INNE ZMIANY PRAWNE

DLA FIRM

I. WSTĘP

Jak zmieniać prawo gospodarcze, by poprawić otoczenie prawne, w jakim funkcjonują polscy przedsiębiorcy? Musimy równolegle uwzględnić dwie perspektywy.

Pierwsza to spojrzenie horyzontalne, czyli wprowadzanie zmian, które reformują ramy prowadzenia biznesu, odnosząc się do podstawowych zasad wykonywania działalności gospodarczej.

Druga perspektywa to poszukiwanie barier i problemów w poszczególnych obszarach wykonywania działalności gospodarczej, z jakimi spotykają się polskie firmy w swej codziennej praktyce. Są to zmiany, które przede wszystkim zwiększają pewność i przewidywalność stosowania prawa, pobudzają inwestycje, znoszą lub ograniczają zbędne obciążenia biurokratyczne, przeciwdziałają powstawaniu zatorów płatniczych, przyspieszają odzyskiwanie długów oraz tworzą niezbędną infrastrukturę prawną do rozwoju firm.

W obu tych sferach od początku 2017 r. wprowadzonych zostało kilkaset zmian korzystnych dla przedsiębiorców.

II. ZMIANY, KTÓRE WESZŁY W ŻYCIE

II.1. ZAUFANIE I PARTNERSTWO W RELACJACH PRZEDSIĘBIORCÓW Z ADMINISTRACJĄ

Prawo przedsiębiorców daje solidną, prawną podstawę do budowania wzajemnego zaufania między urzędami i przedsiębiorcami. Zaufanie pozwoli na to, by relacje między administracją a biznesem opierały się na partnerstwie.

Ten kierunek zmian w relacjach między przedsiębiorcami i administracją umacniają inne rozwiązania, wprowadzane systematycznie od 2017 r.

- **Rozstrzygnięcie wątpliwości na korzyść przedsiębiorcy:** w postępowaniach administracyjnych już od 1 czerwca 2017 r. obowiązują przepisy, zgodnie z którymi niedające się usunąć wątpliwości faktyczne i prawne muszą być rozstrzygane na korzyść strony.
- **Mediacja w administracji:** w postępowaniach administracyjnych możliwa jest mediacja. Jej celem może być polubowne rozwiązanie sporu między stronami postępowania. Mediacja może też służyć wyjaśnieniu wszystkich okoliczności faktycznych i prawnych sprawy w atmosferze dialogu między stroną (lub stronami) a organem administracji, z pomocą bezstronnego mediatora. Ustalenia dokonane w trakcie mediacji są dla organu wiążące. Dzięki mediacji sprawa może być załatwiona szybciej.
- **Podstawy do zawierania ugód przez podmioty publiczne:** podmioty publiczne mogą zawierać korzystne ugody w sprawach cywilnych, bez ryzyka postawienia im zarzutu naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Wystarczy dokonanie oceny, z której wynika, że zawarcie ugody jest korzystniejsze niż proces sądowy. Podmioty sektora finansów publicznych nie muszą dzięki temu prowadzić wieloletnich, generujących duże koszty procesów, ze świadomością, że ostatecznie przegrają spór. Sprawa może zostać załatwiona polubownie.
- **Sprawiedliwe kary administracyjne:** wprowadzone zostały ogólne zasady stosowania kar administracyjnych. Wymierzając karę organ musi uwzględniać okoliczności naruszenia prawa. Jeżeli waga przewinienia jest znikoma, powinien wręcz odstąpić od nałożenia kary. Ustalone zostały także terminy przedawnienia kar administracyjnych oraz zasady stosowa-

nia ulg w ich wykonaniu (rozłożenie kary na raty, odroczenie płatności czy umorzenie kary). Dzięki temu kary administracyjne nie będą stosowane automatycznie – będą adekwatne do przewinienia.

- **Współdziałanie organów:** zarówno Kodeks postępowania administracyjnego jak i Prawo przedsiębiorców wprowadzają zasadę współdziałania organów. Oznacza ona, że organy administracji nie są jedynie „biernymi odbiorcami” dowodów i wniosków, ale też aktywnie współpracują ze sobą w celu pełnego i sprawnego wyjaśnienia danej sprawy.
- **Proporcjonalne wymagania organów:** organy administracji nie mogą żądać od przedsiębiorcy dowodów ani innych dokumentów, które nie są konieczne do załatwienia sprawy. Jeśli w danej sprawie wymagany jest dokument w szczególnej formie, np. akt notarialny, pracownik organu powinien przyjąć od strony kopię i poświadczyć ją za zgodność z oryginałem. Przedsiębiorca nie musi ponosić kosztów odpisów notarialnych. To jeden z przejawów zasady proporcjonalności, wprowadzonej we wszystkich postępowaniach dotyczących przedsiębiorców.
- **Informowanie o niespełnionych warunkach do uzyskania decyzji:** organ ma obowiązek poinformowania strony o niespełnieniu przesłanek (np. do uzyskania zezwolenia) zanim wyda decyzję odmowną. Strona może dzięki temu uzupełnić dowody i uniknąć odmowy organu.

II.2. SZYBSZE ZAŁATWIENIE SPRAW W URZĘDACH

Od 1 czerwca 2017 r. obowiązują w Kodeksie postępowania administracyjnego rozwiązania, które przyspieszają załatwianie spraw administracyjnych.

- Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy jest opcjonalny: strona nie musi czekać na powtórny decyzję Ministra czy Samorządowego Kolegium Odwoławczego – może od razu skierować skargę do sądu administracyjnego.
- W przypadku innych aktów i czynności administracji (np. interpretacji podatkowych) nie jest już konieczne wezwanie organu do usunięcia naruszenia prawa przed wniesieniem skargi do sądu administracyjnego.
- Decyzje przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia można zaskarżyć do sądu w przyspieszonej procedurze (sprzeciw). Sąd musi rozpatrzyć sprzeciw w ciągu 30 dni. Jeśli sprzeciw jest uwzględniony, sprawa nie może zostać przekazana do I instancji, a organ, który podjął pochopnie taką decyzję może zostać ukarany grzywną.

- Strona może w odwołaniu od decyzji żądać wydania przez organ II instancji decyzji rozstrzygającej sprawę zamiast decyzji przekazującej sprawę do ponownego rozpatrzenia.
- Wprowadzone zostały nowe, klarowne zasady zaskarżenia bezczynności i przewlekłości organów administracji.
- Uregulowana została ramowa procedura milczącego załatwienia sprawy i postępowania uproszczonego.

Zmiany w procedurze administracyjnej, obowiązujące od 1 czerwca 2017 r. szczegółowo opisuje broszura informacyjna pt. Nowelizacja Kodeksu Postępowania Administracyjnego. Czego dotyczą zmiany i jak je stosować? – dostępna tutaj: <https://www.mpit.gov.pl/strony/zadania/nowelizacja-kpa/>.

II.3. PAKIET WIERZYCIELSKI

Od 1 czerwca 2017 r. obowiązują rozwiązania, które przeciwdziałają powstawaniu zatorów płatniczych oraz ułatwiają wierzycielom odzyskiwanie długów.

- Spory o kwoty do 20 tys. zł są rozpatrywane przez sądy w szybszym postępowaniu uproszczonym (próg ten został podniesiony o 10 tys. zł).
- Wprowadzone zostały kompleksowe zmiany, które przyspieszają rozpoznawanie pozwów zbiorowych oraz zwiększają możliwości korzystania z postępowania grupowego przez przedsiębiorców, szczególnie z sektora MŚP. Mogą oni dzięki temu w szybszej i tańszej procedurze wspólnie dochodzić swoich roszczeń, np. wynikających z naruszenia prawa konkurencji.
- W wykazie majątku dłużnika, składanym w toku egzekucji, zawarta jest informacja o czynnościach krzywdzących wierzycieli. Dzięki temu wierzyciel może uzyskać informacje o majątku dłużnika, który np. został przekazany w darowiźnie najbliższemu członkowi rodziny, by utrudnić egzekucję długów.

Na etapie wdrażania są zaś zmiany, które **zwiększają możliwości oceny wiarygodności płatniczej**. Chodzi m.in. o utworzenie Rejestru Należności Publicznoprawnych, w którym można sprawdzić, czy kontrahent nie zalega np. z podatkami czy karami administracyjnymi. Zadłużenie „prywatne” będzie zaś można łatwiej, taniej i w sposób bardziej kompleksowy sprawdzić w rejestrach biur informacji gospodarczej. Za pomocą jednego wniosku

do BIG-u, można będzie uzyskać pełny raport z rejestrów wszystkich biur informacji gospodarczej i z rejestrów publicznych. Można będzie również zlecić biuru wykonanie analizy przewidywanych zachowań płatniczych przedsiębiorcy, czyli tzw. modelu predykcyjnego. Ponadto, termin od dnia wymagalności, po którym można zgłosić informację o długu do biura został skrócony z 60 do 30 dni.

II.4. UPROSZCZENIA DLA BRANŻY BUDOWLANEJ

W 2017 r. weszło w życie szereg uproszczeń dla branży budowlanej:

- drobne odstępstwa od projektu budowlanego (do 2%) są akceptowane bez żadnych formalności,
- szereg robót budowlanych nie wymaga już zgłoszenia lub pozwolenia (np. parterowe budynki gospodarcze i wiaty do 35 m kw.),
- zgłoszenia budowlane są rozpatrywane maksymalnie 21 dni,
- deregulacja obowiązków szkoleniowych – zlikwidowane zostały zbędne szkolenia i egzaminy dla pracowników sektora budowlanego (zwolniono operatorów 24 rodzajów maszyn z egzaminu, co skutkuje oszczędnością 600 tys. godzin pracy),
- wprowadzone zostały klarowne zasady odpowiedzialności inwestora wobec podwykonawców – podwykonawcy mogą sami zgłaszać swój udział w budowie inwestorowi, a jeśli ten nie sprzeciwi się na piśmie w ciągu 30 dni, odpowiada za zapłatę wynagrodzenia należnego podwykonawcy,
- uproszczenia dotyczące dozoru technicznego.

II.5. ELEKTRONIZACJA I SKRÓCENIE OKRESU PRZECHOWYWANIA AKT PRACOWNICZYCH

1 stycznia 2019 r. wejdą w życie ważne zmiany dotyczące przechowywania akt pracowniczych i ich elektronicznej.

Po pierwsze, pracodawcy będą przechowywać akta pracownicze krócej: **10, zamiast obecnych 50 lat**. ZUS będzie dysponował wszystkimi danymi

potrzebnymi do uzyskania świadczeń i ustalenia ich wysokości. Będą one zapisane na koncie ubezpieczonego.

Po drugie, pracodawcy będą mogli prowadzić dokumentację pracowniczą **w postaci elektronicznej**, co jest wyjściem naprzeciw trwającej już w biznesie cyfrowej transformacji. Jeśli pracodawca zdecyduje się na tę formę archiwizacji akt, dotychczasowa dokumentacja papierowa zostanie zeskanowana i opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Roczne koszty administracyjne z tytułu prowadzenia i przechowywania dokumentacji pracowniczej przedsiębiorców wynoszą ok. 130 mln zł. Skrócenie okresu przechowywania oraz elektroniczna znacząco obniżą te wydatki.

W ustawie znalazła się jeszcze zmiana, która dostosowuje prawo do oczekiwań pracowników i pracodawców. Pensja będzie wypłacana domyślnie na konto pracownika. Żeby otrzymać ją w gotówce, pracownik będzie musiał złożyć pracodawcy stosowne oświadczenie. Dzisiaj jest odwrotnie – domyślną formą jest wypłata wynagrodzenia w gotówce.

II.6. RÓŻNE DZIEDZINY – WIELE UPROSZCZEŃ

Na otoczenie prawne biznesu składa się wiele przenikających się czynników. Na działalność gospodarczą wpływa więc niejedna gałąź prawa. Dlatego wprowadzone od 2017 r. uproszczenia dla firm dotyczą wielu różnych sfer:

- przedsiębiorcy mogą dokonywać jednorazowej amortyzacji do 100 tys. zł rocznie, jeśli kupią maszyny lub urządzenia za nie mniej niż 10 tysięcy zł,
- firmy muszą prowadzić pełną księgowość dopiero po osiągnięciu 2 mln euro rocznych przychodów, co daje 200 mln zł oszczędności rocznie,
- limit przychodów uprawniający do korzystania z opodatkowania działalności gospodarczej w formie ryczałtu został podniesiony ze 150.000 euro do 250.000 euro, co daje oszczędności dla przedsiębiorców w wysokości ok. 26 mln zł rocznie,
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz regulaminy pracy i wynagradzania pracodawcy muszą tworzyć dopiero przy zatrudnieniu 50, a nie 20 pracowników,
- zredukowane zostały obowiązki środowiskowe – przedsiębiorcy nie muszą składać sprawozdań, gdy naliczona opłata z tytułu korzystania ze

środowiska nie przekracza 100 zł, zostali też zwolnieni z niektórych obowiązków w zakresie przeprowadzania kampanii edukacyjnych,

- klarownie uregulowano często wykorzystywaną w praktyce prokurę mieszaną,
- sobota została uznana za dzień wolny od pracy przy obliczaniu terminów we wszystkich procedurach,
- Główny Urząd Miar stał się jednostką prowadzącą prace B+R i udostępniającą ich wyniki firmom – reforma GUM dokonana w 2017 r. urzeczywistnia transfer technologii z jednostki publicznej do przemysłu.

II.7. ZMIANY W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

W 2016 r. weszły w życie zmiany w Prawie zamówień publicznych. Nowelizacja miała na celu wdrożenie do polskiego prawa dwóch dyrektyw europejskich. Stanowiła także pierwszy etap przekształcenia systemu zamówień publicznych w silny instrument realizacji polityki gospodarczej i społecznej państwa. Była elementem realizacji Planu na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju w zakresie nowej, inteligentnej polityki zakupowej.

Nowelizacja wprowadziła rozwiązania korzystne dla polskich przedsiębiorców, szczególnie małych i średnich:

- uproszczenie procedur udzielania zamówień publicznych m. in. poprzez wprowadzenie zasady przedkładania dokumentów potwierdzających brak podstaw wykluczenia i spełnianie warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji tylko przez wykonawcę, który złożył najlepiej ocenioną ofertę,
- promocja pozacenowych kryteriów oceny ofert – kryterium ceny może mieć wagę (znaczenie) wyższą od 60% (co najmniej 60 pkt na 100 pkt), tylko gdy przedmiot zamówienia jest ustandaryzowany zamawiający i opisz te standardy,
- wzmocnienie możliwości żądania przez zamawiającego osobistego wykonania kluczowych części zamówienia, czyli ograniczenie problemu tzw. „firm teczek” – zamówienie wykonuje ten, kto rzeczywiście dysponuje potencjałem do jego wykonania,
- obowiązkowe umowy o pracę, w przypadku gdy wykonanie czynności w zakresie realizacji zamówienia polega na wykonywaniu pracy,

- większe możliwości udzielania zaliczek,
- rozszerzenie możliwości promowania innowacyjności w systemie zamówień publicznych, przede wszystkim poprzez wdrożenie do prawa polskiego tzw. partnerstwa innowacyjnego,
- ułatwienia dotyczące udzielania zamówień w częściach – zasadą ma być podział zamówień na mniejsze części, by zwiększyć dostępność zamówień dla mniejszych przedsiębiorców, obowiązkowa publikacja planu postępowań o udzielenie zamówień na dany rok – zwiększa dostępność informacji o zamówieniach i pozwala na lepsze przygotowanie się wykonawców do udziału w nich,
- rozszerzenie środków ochrony prawnej dla zamówień, których wartość nie przekracza progów unijnych – można zaskarżyć określenie warunków udziału w postępowaniu oraz wybór najkorzystniejszej oferty, co do tej pory nie było możliwe,
- wprowadzenie możliwości racjonalnego „zarządzania” sporem przed Krajową Izbą Odwoławczą – przewidziano skutki częściowego uwzględnienia odwołania, co powinno usprawnić procedurę odwoławczą.

III. PROJEKTY W TRAKCIE REALIZACJI

Na zaawansowanym etapie są prace nad kolejnymi zmianami prawnymi dla firm.

III.1. PAKIET UPROSZCZEŃ DLA MŚP

1 stycznia 2019 r. powinien wejść w życie kolejny pakiet uproszczeń dla przedsiębiorców. Tym razem dotyczą one prawa podatkowego i gospodarczego. To niemal 60 zmian o charakterze deregulacyjnym i uproszczeniowym, których celem jest poprawa otoczenia prawnego dla biznesu, przede wszystkim przedsiębiorców z sektora MŚP.

Najważniejsze uproszczenia zawarte w Pakiecie dla MŚP:

- Nastąpi podwyższenie progu „małego podatnika” w PIT i CIT do 2 mln euro rocznej wartości sprzedaży (dziś ten limit to 1,2 mln euro). Dzięki temu większa liczba przedsiębiorców skorzysta z korzystniejszych zasad amortyzacji, rozliczeń kwartalnych czy – w wypadku CIT – niższej, bo 15-proc. stawki podatku.
- Z punktu widzenia rozwoju firm rodzinnych istotną będzie zmiana polegająca na możliwości zaliczenia do kosztów podatkowych wynagrodzenia za pracę współpracującego małżonka.
- Wprowadzamy także rozwiązanie pozwalające na jednorazowe rozliczenie całości poniesionej straty do 5 mln zł w jednym roku podatkowym. Pośrednio stanowi to zachętę do inwestowania (podejmowania ryzyka). Nawet w przypadku niepowodzenia danej inwestycji przedsiębiorcy będą bowiem mogli szybciej zrzucić związany z nią finansowy bagaż.
- Ważną praktyczną zmianą jest też ujednoclenie formularzy deklaracji podatkowej dla podatków od nieruchomości czy leśnego. Są to podatki lokalne i dziś kształt takich formularzy różni się zależnie od gminy. Generuje to utrudnienia dla firm posiadających nieruchomości na terenie więcej niż jednej gminy. Projekt zakłada, że wzór formularza będzie ustalał MF, a deklaracje będzie można składać w formie elektronicznej.
- Projekt ogranicza również obowiązek prowadzenia okresowych szkoleń BHP dla pracowników administracyjno-biurowych. Ograniczenie to obejmie m.in. handel, gastronomię i większość usług.

- Dla pracodawców istotną zmianą będzie też wprowadzenie możliwości wezwania na badanie kontrolne chorego pracownika korzystającego ze zwolnienia L4 za pośrednictwem telefonu czy maila (a nie tylko listem poleconym jak jest dziś). Biorąc pod uwagę, że stanowcza większość zwolnień lekarskich trwa do dwóch tygodni, obecna regulacja w praktyce znacznie utrudnia weryfikację prawidłowości zwolnień.
- Projekt zakłada też pewne ułatwienia prawne w funkcjonowaniu spółek z o.o., czyli najpopularniejszego typu spółki handlowej. Będą one polegać m.in. na umożliwieniu podejmowania wszystkich uchwał pisemnie, w trybie obiegowym (czyli bez potrzeby zwoływania zgromadzenia), albo na doprecyzowaniu skutków prawnych czynności dokonanych w imieniu spółki przez nieprawidłowo obsadzony zarząd. Dziś kwestia ta budzi wątpliwości sądów i rodzi ryzyka prawne dla wielu umów.
- Projekt likwiduje też niektóre obowiązki informacyjne dla przedsiębiorców, m.in. o okresie zawieszenia wykonywania działalności czy o prowadzeniu księgi przychodów i rozchodów.

III.2. SUKCESJA FIRM

Dzięki staraniom kolejnych pokoleń firma może korzystać z budowanej latami renomy i zaufania konsumentów, z możliwości współpracy z gronem stałych, zaufanych partnerów czy z doświadczenia pracowników. Obecnie jest to jednak niemożliwe, gdy firma prowadzona jest na podstawie wpisu do CEIDG. Problemy z sukcesją powodują, że firmy nie mogą rozwijać się i rosnąć w siłę w sztafecie pokoleń.

Wiele polskich firm już stanęło albo niebawem stanie przed wyzwaniem przeprowadzenia sukcesji. Ich duża część to firmy rodzinne. W CEIDG wpisanych jest ponad 200 tys. osób, które ukończyły 65. rok życia. Według szacunków PARP w najbliższych latach szacowana liczba polskich firm rodzinnych przekazywanych następcom wynosić będzie rocznie nawet około 100 tys.

Rząd przyjął ustawę, która kompleksowo rozwiązuje ten problem. Wprowadza możliwość kontynuacji działalności firmy zmarłego jako tzw. przedsiębiorstwa w spadku, prowadzonego przez zarządcę sukcesyjnego. Dzięki temu firma zachowa pracowników, numer NIP i ciągłość rozliczeń podatkowych, będzie można dalej wykonywać koncesje czy zezwolenia uzyskane przez przedsiębiorcę, a także realizować zawarte przez niego kontrakty handlowe.

Zarządcę sukcesyjnego będzie mógł przede wszystkim powołać sam przedsiębiorca za życia. To bardzo proste rozwiązanie – wystarczy oświadczenie na piśmie i wpis do CEIDG (bez opłat). Po śmierci przedsiębiorcy zarządca będzie mógł natychmiast przejąć prowadzenie bieżącej działalności firmy.

Ustawa przewiduje też „mechanizm awaryjny” – powołanie zarządcy sukcesyjnego przez osoby dziedziczące przedsiębiorstwo lub małżonka przedsiębiorcy. Może to nastąpić w terminie 2 miesięcy od śmierci, za zgodą 85% uprawnionych. W tym przypadku przewidziany został wymóg aktu notarialnego.

Zarządca sukcesyjny będzie mógł prowadzić firmę aż do zakończenia formalności spadkowych (podziału spadku), maksymalnie 2 lata. Sąd będzie mógł w szczególnych przypadkach przedłużyć zarząd sukcesyjny na okres do 5 lat.

III.3. PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA – NOWE NARZĘDZIE DLA INNOWACYJNEGO BIZNESU

Prosta Spółka Akcyjna (PSA) to nowa forma prawna prowadzenia biznesu, projektowana z myślą o innowacyjnych firmach – startupach:

- PSA będzie można dostosować do swoich potrzeb – jej najważniejszą cechą jest duża elastyczność założycieli w kształtowaniu relacji w spółce, jej struktury majątkowej i organizacyjnej,
- wkładem do spółki może być to, co stanowi najważniejszy początkowy kapitał startupu – nie trzeba tworzyć „sztucznego” często kapitału zakładowego,
- kapitałem pieniężnym spółki można dysponować łatwiej niż w przypadku innych spółek kapitałowych – nie będą konieczne procedury podwyższania kapitału zakładowego,
- akcje spółki można wyposażyć w różnorodne prawa, np. zapewnić odpowiednią „siłę” akcjom założycielskim albo wyemitować akcje nieme,
- PSA do działania potrzebuje jedynie zarządu (brak obowiązkowej rady nadzorczej), założyciele mogą jednak również powołać radę dyrektorów, która zajmie się zarówno zarządem jak i nadzorem w spółce,
- w razie niepowodzenia – można skorzystać z uproszczonej likwidacji.

III.4. WERYFIKACJA NIEKARALNOŚCI PRACOWNIKÓW W SEKTORZE FINANSOWYM

Jeszcze w 2018 r. podmioty sektora finansowego, np. banki, zakłady ubezpieczeń i instytucje pożyczkowe, a także instytucje takie jak NPB czy KNF, będą mogły sprawdzać niekaralność pracowników i kandydatów do pracy.

Z działalnością podmiotów sektora finansowego wiąże się szczególna skala zagrożeń. Brak możliwości weryfikacji niekaralności osób zatrudnianych w tych podmiotach osłabia bezpieczeństwo obrotu. Zmniejsza też konkurencyjność polskich firm i negatywnie wpływa na decyzje o inwestycjach w tym sektorze rynku.

IV. NAD TYM RÓWNIEŻ PRACUJEMY

IV.1. NOWE PRAWO DOTYCZĄCE ZAKUPÓW PUBLICZNYCH

Zmiany w zamówieniach publicznych wprowadzone w 2016 r. były pierwszym etapem reformy systemu zamówień. Teraz nadszedł czas na kompleksowe zmiany.

Zakupy publiczne stanowią najważniejsze narzędzie inwestycyjne państwa, generujące co roku ponad 10% polskiego PKB. Jednostki publiczne powinny wdrożyć nowoczesny model zakupów i wykorzystywać to narzędzie w sposób bardziej efektywny, uzyskując większą wartość z wydanych pieniędzy i jednocześnie wspierać budowę zrównoważonej, innowacyjnej gospodarki realizującej również cele społeczne. Nowoczesne przetargi, w ramach których w każdym roku wydawane jest około 170 mld złotych, mogą zapewnić społeczeństwu wysokiej jakości usługi publiczne. Mogą poprawić warunki życia poprzez lepszą realizację dużych zamówień infrastrukturalnych, cyfryzację kontaktu z administracją, budowę nowoczesnych jednostek naukowych oraz badawczych. Lepiej realizowane zakupy publiczne generują wzrost gospodarczy a także podnoszą konkurencyjność opartą na innowacjach i cyfryzacji.

Nowa kompleksowa regulacja zakłada przede wszystkim przestawienie się z modelu nastawionego na drobiazgową realizację procedury na większą elastyczność i budowanie lepszej efektywności zakupów publicznych. Poszukujemy nowych rozwiązań spotykając się z uczestnikami rynku zamówień publicznych – zamawiającymi i wykonawcami, a także przedstawicielami świata nauki. Mamy ambicje, żeby nowe prawo dot. zakupów publicznych było spójne i stabilne, uwzględniające postulaty zmian płynące z rynku i stanowiące odpowiedź na zidentyfikowane bariery.

Planowane zmiany dotyczą kilku obszarów:

- wzmocnienie efektywności zakupów publicznych,
- uproszczonej regulacji dokonywania zakupów publicznych poniżej progów,
- zamawiania innowacyjnych produktów i usług,

- zniwelowania uprzywilejowanej pozycji zamawiającego i narzucania niekorzystnego dla wykonawcy wzorca umowy,
- dodatkowe wsparcie MŚP w systemie zakupów publicznych,
- środków ochrony prawnej.

IV.2. ZATORY PŁATNICZE

Ponad połowa polskich firm deklaruje, że opóźnienia w płatnościach są barierą dla rozwoju ich działalności. Podobnym skutkiem mają wydłużane nawet do 120 dni terminy płatności. Problem dotyczy szczególnie mocno MŚP: firmy te ponoszą wyższe koszty związane z opóźnieniami w zapłacie i mają słabszą pozycję negocjacyjną wobec dużych firm.

MPiT przekazało do konsultacji Zieloną Księgę w sprawie ograniczenia zatorów płatniczych. Dokument będzie zawierał diagnozę sytuacji w zakresie zatorów płatniczych, jak i opis możliwych rozwiązań prawnych. W tej drugiej części Zielona Księga zawiera możliwe rozwiązania na podstawie wielu rozmów z przedsiębiorcami oraz inspirowane działaniami legislacyjnymi podjętymi w takich krajach jak Holandia, Francja czy Wielka Brytania.

Z jednej strony chcielibyśmy zaproponować możliwość wzmocnienia już dostępnych środków prawnych przewidzianych w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Z drugiej, chcemy poddać pod dyskusję możliwość wprowadzenia zupełnie nowych rozwiązań ograniczających zatory płatnicze. Zielona Księga trafiła do konsultacji społecznych, bo zależy nam na tym, aby poznać opinię samych przedsiębiorców o problemie zatorów oraz o preferowanych środkach zaradczych.

Zielona Księga dostępna jest tutaj:

https://www.mpit.gov.pl/media/55198/Zielona_Ksiega_o_zatorach_platniczych.pdf.

Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii
pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

www.mpit.gov.pl
www.biznes.gov.pl